

Sabiq nazirin də həbsi gündəmdə!

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№38 (3377) 21 Oktyabr / 2025-ci il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

**23 kq narkotik
Sədarəkdən
Türkiyəyə
necə keçib?**

İsa Həbibbəylinin qızının 1 milyon avrosu oğurlandı

Günay Məsimovanın
Almaniya bankının
seyfində olan vəsaiti
təşəvvüf tərəfindən
ələ keçirilib

**Trump Ağ Evdə Zelenskini
yenə "küncə sıxıb"**

GÜNÜN NƏBZİ

Cəmiyyət

**Ramiz
Mehdiyevin
kitablarını
onlar yazıblar**

Professor Zahid Məmmədov
şok faktları açıqladı

4

Hüquq

**Şıxəliyevlə Tofiqoğlu
arasında hüquqi ayrı-seçkilik**

İcra qurumu niyə keçmiş MTN
generalından borcu almır, baş redaktorun
isə avtomobilinə həbs qoyulur?!

3

Cəmiyyət

**Rusiyadan
gözlənilən təhlükə...**

ADP vətəndaşları təhdidlərə
hazır olmağa çağırırdı

4

Baxış

**Vətəninə canından
çox sevən insan**

Misir Mərdanovdan Həsən Həsənovla və
siyasi gündəmlə bağlı sensasion yazı

5

Yazar

**Məchuri köçkündən
"Qaçqınkom" sədrinə müraciət**

"Vəngi kəndinə köçmək üçün dəfələrlə
müraciət etmişik, amma..."

7

Cəmiyyət

**Mehdiyevin əsas
adamlarından biri danışdı**

Elton Məmmədov: "Cinayətkar
kimdirsə, cəzasını alacaq"

4

Ölkə

**Deputatın qardaşı
fəhlələrin pulunu vermir...**

Razi Nurullayevin ailə üzvləri
haqda növbəti şikayət

7

**Adnan Əhmədzadə
şirkətlərini təhvil verir**

Bu şirkət iş adamının əlindən rəsmən alındı...

Azərbaycana qarşı iqtisadi təxribatda ittiham olunaraq
həbs edilən SOCAR-ın İnvestisiya departamentinin sabiq
rəhbər müavini Adnan Əhmədzadə Birləşmiş Ərəb Əmir-
liklərində yerləşən "Oilmar Shipping and Chartering
DMCC" şirkətindəki bütün səhmlərini rəsmən itirib. "Te-
leqraf" xəbər verir ki, Dubayda yerləşən dəniz yanacağı
ticarət şirkəti mülkiyyət hüququnu rəsmi olaraq "Oilmar
Shipping and Chartering DMCC"-nin icraçı komandasına
ötürüb və satın alınma prosesi tamamlanıb...

4

Hüquq

**İcra şöbələri sadəcə sifarişli
qərarları yerinə yetirmək üçündür?**

Ədliyyə naziri Fərid Əhmədova daha bir müraciət

Hörmətli Fərid Əhmədov!
İlk öncə onu qeyd edirəm ki, Ədliyyə sistemindəki
problemlərlə bağlı bir daha Sizə müraciət etməyəcəyimi
qərara almışdım. Çünki son aylar ərzində, Ədliyyə Nazir-
liyinin rəhbəri kimi, Sizə ünvanladığım bir neçə müraciət
nəinki cavabsız qaldı, hətta ünvanına çatıb-çatmadığını
belə, aydınlaşdırma bilmədik. Bununla da bizə bəlli oldu
ki, Ədliyyə Nazirliyinə ünvanlanan müraciətlər "kimsəsiz
adada qayaya dəyib qayıdan səs" effekti verir, yəni
səsimizi özümüzədən başqa kimsə eşitmir.

3

Türkiyədə həbs edilən "qanuni oğru" haqda şok iddialar...

Bu günlərdə Türkiyədə həbs edilən məşhur mafioz Necati Arabacıni çox adam tanımır. Tanıyanlar da "oğru", "vor" və s. kimi fəaliyyətlə məşğul olur deyər tanıyırlar. Amma bu adam bildiyiniz böyük bir mafioz, qanqsterdir. Avropada böyük cinayətlərə imza atıb, bəzən hətta polis belə yaxın durma bilmir. 2002-ci ildə Almaniya tutulanda 9 il iş kəsən hakimə qarşı sui-qəsd edib. Bundan sonra hakim polis nəzarətində yaşamağa məcbur qalıb. Görün, müsirs dünyada, yer altında, qaranlıq dünyada kimlər var, kimlər "at oynadır".

Necati Arabacı 1972-ci ildə Almaniya adanad olub.

Arabacının cinayət keçmiş 2000-ci illərin əvvəllərinə gedib çıxır, o, 2002-ci ildə dələduzluq, insan alveri, hücum, qəsb və qanunsuz silah saxlama kimi ciddi ittihamlarla Almaniya həbs edilib. 2004-cü ildə o, təqsirli bilinərək 9 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Bundan sonra Arabacının adamları iş kəsən hakimə qarşı sui-qəsd həyata keçiriblər. Alman polisi bu cinayətin dəmir barmaqlıqlar arxasından təşkil etdiyi planın üstünü açıb. Lakin hüquqi texniki şərtlərə və rəsmi stenoqramlarda səhv tərcümələrə görə o, bu əlavə ittihamlardan bəraət alıb (hamısı qorxub işi bağlayıblar).

5 il həbsdə yatandan sonra Arabacı "Hells Angels"(dünyada məşhur mafioz qruplaşma) MC-də nüfuzunu tez bir zamanda bərpa etdi. 2010-cu ildə o, Türkiyənin İzmir şəhərində yüksək səviyyəli Hells Angels toplantısında iştirak edib və burada "Hells Angels MC Nomads Turkey" şirkətinin prezidenti təyin edilib. 2013-cü ilə qədər, bu təşkilatın keçmiş Avropa lideri Frank Hanebuth həbs edildikdən sonra, Arabacı bədnam dəstənin Avropa qoluna rəhbərlik etmək üçün potensial varisi hesab olunurdu.

2015-ci ildə İspaniya səlahiyyətliləri Arabacıya müştəşkil cinayət, qəsb, narkotik alveri və İspaniyada fahişəxanaların idarə edilməsi ilə məşğul olmaqda ittiham edərək, Avropa miqyasında həbs qərarı çıxardı. Buna baxmayaraq o, Türkiyənin öz vətəndaşlarını təhvil verməmək siyasəti səbəbindən həbsdən və mühakimə olunmaq-

dan yayına bildi (həmin vaxt İzmirdə idi).

Monako mətbuatı yazır: Arabacı son illərdə xüsusən də Monako-da yenidən görünməsi diqqətləri üzərinə

çəkdi. Keçmişini nəzərə alsaq, dəbdəbəli knyazlıqda olması onun davam edən fəaliyyəti və təsiri ilə bağlı suallar doğurur. Çoxsaylı ittihamlara baxmayaraq, onun sərbəst səyahət etmək bacarığı köklü əlaqələrini və beynəlxalq hüquq-mühafizə orqanlarından yayınma qabiliyyətini nümayiş etdirir.

Necati Arabacı müştəşkil cinayətkarlıq, yüksək səviyyəli korrupsiya, insan alveri və s. kimi cinayətdə əli olan olduqca mübahisəli bir fiqur olaraq qalır. O, Avropanın bir çox ölkəsində, o cümlədən Almaniya böyük söz sahibidir. Bir çox qumarxanalar, restoranlar, bordellər onun nəzarətində fəaliyyət göstərir. Olduqca dəbdəbəli həyat tərzi, çoxlu sayda qorumaları, lüks maşınları ilə gündəmdə olur. Yaşadığı yerlər isə təkcə ev deyil, bir malikanədir.

Azərbaycanlı milyarderlər Britaniyanın sanksiya siyahısında...

Bu günlərdə Böyük Britaniya Rusiyaya qarşı sanksiya siyahısını genişləndirib. Britaniya hökumətinin saytında dərc olunmuş siyahıya "Rosneft" və "Lukoil" kimi ən iri neft şirkətləri də salınıb.

"Kölgə donanması" ilə əlaqələndirilən 51 gəmi, Transstroybank, Primsoçbank, BBR Bank və Solid Bank daxil bir sıra banklar, Rusiyanın Milli Ödəniş Kartı Sistemi da sanksiyalara məruz qalacaq. Ümumilikdə 90 şəxs və təşkilat sanksiya siyahısına salınıb. Bunlar arasında Çin, Hindistan və Sinqapur şirkətləri də var.

Qərarın əsaslandırılmasında deyilir ki, "Rosneft" və "Lukoil" Rusiya hökuməti üçün strateji əhəmiyyət daşıyan enerji sektorunda fəaliyyətə görə siyahıya salınıblar.

"Rosneft" artıq Avropa ittifaqının (Aİ) sanksiya siyahısındadır. Böyük Britaniya G7 ölkələri arasında birinci ölkə olaraq "Lukoil"-a sanksiya tətbiq edib. Aİ hazırda bu şirkətə qarşı sanksiya tətbiqini müzakirə edir. ABŞ isə hələlik, bu şirkətlərə sanksiya tətbiq etməyib.

Siyahıdakı azərbaycanlılar

Siyahıda Lukoil-un prezidenti Vahid Ələkbərov, "Kiyevskaya Ploşad" şirkətinin direktorları şurasının sədri Qod Nisanov və onunla əlaqəli olan Zaxar İliyev, "Coral Energy Group" neft ticarəti şirkətinin direktorları Əhməd Kərimov, Anar Mədətli, Tələt Səfərov, Etibar Eyyub, Ta-

hir Qarayevin, "Zəngəzur" neft tankerinin, "Mastel Makina" şirkətindən Şanlıq Şükürovun adları var.

Siyahıda diqqətçəkən daha bir ad azərbaycanlı Fikrət Tağıyevdir. O, hüquqşünas Sergey Maqnitski 2009-cu ilin 16 noyabrında "Matrosskaya tişina" həbsxanasında vəfat edəndə həmin müəssisənin rəhbəri olub. Britaniya hökuməti F. Tağıyevin Sergey Maqnitski ilə pis rəftara görə cavabdehlik daşdığını bildirir. Onun həmçinin Maqnitskinin ölüm şəraiti ilə bağlı dəlilin gizlədilməsində əli olduğu vurğulanır.

Sanksiyalara aktivlərin dondurulması, səyahət qadağası və digər məhdudiyyətlər daxildir.

Əyləncə səhifəsi

Bu ölkənin cəmi 800 nəfər əhalisi var...

Dünyanın siyasi xəritəsində elə unikal bir dövlət mövcuddur ki, onun ərazisi minlərlə deyil, cəmi bir neçə on kvadratmetr ilə ölçülür.

Roma şəhərinin daxilində yerləşən suveren dövlət - Vatikan - həm ərazisinə, həm də əhalisinin sayına görə planetin ən kiçik ölkəsidir.

Onun sahəsi təxminən 0,49 kvadrat kilometr təşkil edir və daimi əhalisinin sayı nadir hallarda 800 nəfəri keçir. Əhalinin böyük əksəriyyəti dini şəxslərdən, diplomatlardan və isveçrə qvardiyasının üzvlərindən ibarətdir.

Vatikan vətəndaşlığı doğum hüququ ilə əldə edilmir - o, birbaşa olaraq dövlət ərazisində xidmət vəzifələrinin icrası ilə bağlıdır. Həmin vəzifə başa çatdıqda, vətəndaşlıq da avtomatik olaraq ləğv edilir.

Kiçik ölçülərinə baxmayaraq, Vatikan suveren dövlətin bütün atributlarına malikdir: öz hüquq sistemi, hökuməti, bayrağı və gerbi var. Ölkənin iqtisadiyyatı isə unikal xarakter daşıyır - o, dünyanın dörd bir yanındakı katoliklərin kö-nüllü ianələri, turizm və poçt markalarının satışı hesabına formalaşır.

Vatikanda özünə məxsus dəmir yolu stansiyası (təxminən 300 metr uzunluğunda) və vertolyot meydançası mövcuddur. Bu dövlət teokratik quruluşa malik mütləq monarxiyadır, yəni bütün hakimiyyət Roma Papasının əlində cəmlənib.

Vatikan, bir milyarddan çox katolik üçün mənəvi mərkəz olmaqla yanaşı, dünya siyasətinə və mədəniyyətinə də böyük təsir göstərir. Onun muzeylərində saysız-hesabsız incəsənət əsərləri, kitabxanasında isə dünya tarixi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edən nadir əlyazmalar saxlanılır.

Bu anklav-dövlət göstərir ki, siyasi nüfuz və mədəni irs hər zaman ərazinin fiziki ölçüsündən asılı deyil.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis" mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Azərbaycan gömrüyündə növbəti biabırçılıq

23 kq narkotik Səderəkdən Türkiyəyə necə keçib?

Bu günlərdə "Hürriyyət"də məlumat vermişdik ki, Naxçıvandan Türkiyəyə aparılan külli miqdarda heroin Dilucu Gömrük Məntəqəsində ələ keçib. Türkiyə KİV-lərinə istinadən qeyd etmişdik ki, dəyəri 10 milyon TL (təqribən 410 min AZN) olan narkotik sentybarın 27-də İğdir Dilucu Gömrük Mühafizə, Qaçqınçılıq və Kəşfiyyat Müdirliyi əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat nəticəsində aşkar olunub.

Narkotik vasitə Azərbaycan Respublikasına məxsus 23-BM-910 / 75-ZA-119 dövlət nömrə nişanlı qoşqulu yük maşınının ehtiyat təkərində gizlədilibmiş. Belə ki, yük maşınına baxış zamanı ehtiyat təkərin içərisində alüminium folqaya bükülmüş 5 ayrı çanta tapılıb. Çantalarda ümumi çəkisi 4,980 qram (təxminən 5 kiloqram) heroin olduğu müəyyən edilib. Sözügedən narkotik vasitənin İrandan gətirildiyi və Naxçıvan üzərindən Türkiyəyə keçirilməsinə cəhd olunduğu bildirilib.

Xatırladaq ki, həmin tarixdə - sentyabrın 27-də Gürcüstanda da böyük həcmli narkotik qaçaqmalçılığı faktı aşkarlandı. Belə ki, Biləsuvar Gömrük Keçid Məntəqəsindən Azərbaycana daxil olan, "Sınıq Köprü" Gömrük Keçid Məntəqəsi vasitəsilə Gürcüstanı keçən 50 milyon dollarlıq narkotik yükünü 200 kiloqram heroin təşkil edib və gürcü gömrükçülər tərəfindən saxlanılan şəxs - TIR sürücüsü İran vətəndaşı olub.

Qeyd edək ki, bu faktlarla əlaqədar istər mətbuatda, istər də sosial şəbəkələrdə Dövlət Gömrük Komitəsi (DGK) və Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) rəhbərliyi ciddi tənqid olundu. Görünür, məhz bu səbəbdən də hər iki qurum narkotik ticarətinə qarşı ciddi mübarizə görüntüsü yaratdılar. Hansı ki, 10 gün ərzində 7 fakt üzrə narkotik qaçaqmalçıların ələ keçirildiyi, külli miqdarda narkotik aşkarlandığı haqda oxucularımıza məlumat vermişdik.

Maraqlıdır ki, elə bu ərəfədə - oktyabrın 8-də Naxçıvan MR Səderək Gömrük Keçid Məntəqəsində daha 23 kiloqram narkotik "gömrükçülərimizin gözündən yayınıb". Lakin həmin narkotiki Türkiyəyə keçirmək mümkün olmayıb və bu dəfə də Dilucu Gömrük Məntəqəsində ələ keçirilib.

Məlumat üçün bildirək ki, bu haqda Türkiyə Ticarət Nazirliyinin rəsmi açıqlamasında daha ətraflı məlumat verilir. Qeyd olunur ki, Ticarət Nazirliyinin Gömrük Mühafizə qrupları Ağrı, Ədirnə və İğdir vilayətlərində keçirdiyi üç ayrı əməliyyatda 4 milyard 385 milyon lirə dəyərində narkotik vasitə aşkar olunub:

"Gürbulak, Kapıkule və Dilucu Gömrük Mühafizəsi Qaçqınçılıq və Kəşfiyyat Müdirlikləri tərəfindən aparılan narkotik risk analizi və hədəf təyini işləri çərçivəsində ölkəyə daxil olmaq üçün gömrük sahəsinə gələn şübhəli avtomobillərdə ətraflı yoxlamalar aparılıb. 1,3 tona yaxın narkotik vasitə müsadirə edilib:

- Ağrı Gürbulak Gömrük Qapısında 1167 kiloqram maye metamfetamin;
- Ədirnə Kapıkule Gömrük Qapısında 114 kiloqram marixuana;
- İğdir Dilucu Gömrük Qapısında 23 kiloqram metamfetamin".

Onu da qeyd edək ki, Dilucu Sərhəd Keçid Məntəqəsi - Naxçıvan MR-lə sərhəddə yerləşən və Azərbaycan-Türkiyə sərhədi üzərində yaradılmış keçid məntəqəsidir. Bu, İğdir vilayətində mövcud olan 3 keçid məntəqəsindən biri olsa da, hal-hazırda fəaliyyət göstərən yeganə məntəqədir. Həmçinin, bu məntəqə Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı yeganə sərhəd keçid nöqtəsidir. Hazırda məntəqə 24 saat fəaliyyət göstərir.

Səderək-Dilucu sərhəd keçid məntəqəsi vasitəsilə dünyanın 30-dan çox ölkəsi ilə ticarət əlaqəsi yaradılır. Bu məntəqənin də yardımı ilə Naxçıvan Muxtar Respublikasının xarici ticarət dövrüyəsində əsas yeri Türkiyə tutur.

Hazırladı: RƏŞAD

İsa Həbibbəylinin qızının 1 milyon avrosu oğurlandı

Günay Məsimovanın Almaniya bankının seyfində olan 790 min avro dəyərində dollar və brilliyant, 330 min avro həcmində vəsaiti tanışı tərəfindən ələ keçirilib

Naxçıvan Dövlət Universinin (NDU) keçmiş rektoru İsa Həbibbəylinin qızı Günay Məsimovanın Almaniya bank seyfində saxladığı bir milyon avrodan artıq nəqd pulu və qiymətli əşyaları fırıldaqçılar ələ keçirilib. Hadisədən sonra polis təhqiqatı başlayaraq, bu pulların hansı yollarla Almaniya-yə gətirilməsini araşdırır.

Bu haqda "Gündəlik Naxçıvan" xəbər verir.

Günay Məsimovanın yaxınlarına verdiyi məlumata görə, bankdakı seyfində 790 min avro dəyərində dollar və brilliyant, 330 min avro pul olub. Pullarını və qiymətli əşyalarını ələ keçirən isə onun Almaniya yaşayan tanışı F.M. olub. O, pulları götürüb aradan çıxmaqla, polis qiymətli əşyaların bir hissəsini tapıb və məsələ aydınlaşana kimi müsadirə edib. Pulun dəqiq məbləği ilə bağlı rəsmi məlumat yoxdur.

Pulun və qiymətli əşyaların mənbəyini öyrənmək üçün Nürnberqdə araşdırma başlanılsa da, Günay Məsimova qaçdığından, işi başa çatdırmaq mümkün olmayıb.

Bu ilin əvvəlində baş verən hadisə ictimaiyyətdən gizlədilməyə çalışılsa da "Gündəlik Naxçıvan"-ın araşdırmaları bəzi məqamları üzə çıxara bilib.

Araşdırmalarımız zamanı bəlli olub ki, Günay Məsimova Almaniya

yada saxta evlilik vasitəsi ilə yaşama hüququ alıb. Bundan sonra o, dəyəri 1 milyon avro olan villa və mənzil alıb. Villanın ünvanını dəqiqləşdirə bilməsək də, mənzil Berlin şəhər Kohlfurter küçəsində yerləşir.

Oğurluq hadisəsinin qısa təfərrüatı:

Günay Məsimova ötən ilin iyununda Bakıdan Almaniya-yə gətirdiyi pullarını və qiymətli əşyalarını Nürnberqdə yaşayan tanışı F.M. vasitəsi ilə Sparkasse bankında seyfə qoymaq qərarına gəlib. Almaniya-da bu cür seyflər qiymətli sənədlər və 10 min avro dəyərində kimi qiymətli əşyalar üçün nəzərdə tutulsa da, bankın seyfləri açıb, yoxlamaq hüququ yoxdur.

Günayla görüşməzdən öncə F.M., bankın Fürth filialında dostlarından birindən xəbərsiz onun adına seyf hesabı açıb. O daha bir seyf hesabı da Günay Məsimovanı adına açıb və kartını özünə verib. Banka gəldikdən sonra F.M. ona güvənən Günayı aldaraq, pulları onun yox, dostunun seyfəsinə qoyub.

Yanvar ayında brilliyant qızıl zəncirlərindən birini götürmək üçün banka gələn Günay Məsimova seyfənin boş olduğunu görüb. Telefon əlaqəsi saxladıqdan sonra Günay, F.M.-nin onu aldatdığını, pulu onun yox, dostunun adına olan seyfə qoyduğunu, bir müddət sonra isə götürüb, pribaaltika ölkələ-

rindən birinə qaçdığını öyrənib.

O, pullarının mənbəyinin soruşulacağını bildiyindən, oğurluq barədə polisə məlumat vermədən Bakıya qaçıb.

Lakin, F.M.-nin aldaraq adına gizli hesab açdığı Almaniya-da yaşayan dostunun atası Ələsgər Vəliyev bütün olanlarla bağlı polisə məlumat verib. Polis zinet əşyalarından bəzisini tapa bilsə də, pullarla bağlı dəqiq məlumat toplaya bilməyib.

Bir ucu Azərbaycana gedib çıxan hadisə bununla bitməyib.

Günay Məsimova polisə məlumat verən atadan qisas almaq üçün Bakıda Gbandotdel"-dən istifadə edib. İyun ayında istirahət üçün Bakıya gedən Ələsgər Vəliyevin həyat yoldaşı Amaliya Vəliyeva aeroportda saxlanılaraq, bu idarəyə aparılır. Daha sonra ondan tələb ediblər ki, 500 min manat dəyərində olan Heydər Əliyev prospektindəki evlərini Günay Məsimovanın adına keçirsin. Bundan sonra onun Azərbaycandan çıxışına da qadağa qoyulub. Davamlı həbslə hədələyən Amaliya Vəliyeva sonunda evi Günayın adına keçirməklə razılaşmağa məcbur olub. Nəhayət, bundan sonra onun ay yarımliq girovluğu başa çatıb və ölkədən çıxışına icazə verilib.

Yaxın günlərdə bu məsələni təfərrüatı ilə diqqətinizə çatdırmağa çalışacağıq.

Hazırladı: RƏŞAD

İcra şöbələri sadəcə sifarişli qərarları yerinə yetirmək üçündür?

Ədliyyə naziri Fərid Əhmədova daha bir müraciət

Hörmətli Fərid Əhmədov!

İlk öncə onu qeyd edim ki, Ədliyyə sistemindəki problemlərlə bağlı bir daha Sizə müraciət etməyəcəyimi qərara almışdım. Çünki son aylar ərzində, Ədliyyə Nazirliyinin rəhbəri kimi, Sizə ünvanladığım bir neçə müraciət nəinki cavabsız qaldı, hətta ünvanına çatıb çatmadığını belə, aydınlaşdırma bilmədik. Bununla da bizə belli oldu ki, Ədliyyə Nazirliyinə ünvanlanan müraciətlər “kimsəsiz adada qayaya dəyib qaydan səs” effekti verir, yəni səsimizi özümüz-dən başqa kimə eşitmir.

Cənab nazir!

Təəssüflə qeyd edirəm ki, rəhbərlik etdiyiniz qurumun istər media ilə, istərdə əhali ilə işləməli - onların şikayətlərini, dərindən-sərinə dinləməli olan sturukturları - Siz nazir təyin olunduqdan sonra öz fəaliyyətlərini tamamilə dondurub. Doğrudur, bu yaxınlarda mətbuatdan oxudum ki, Ədliyyə Nazirliyinin Çağrı Mərkəzi yenilənib, əməkdaşların sayı artırılıb, Siz də açılışında iştirak etmişiniz. O cümlədən, nazirliyin Mətbuat Xidmətinə də əlavə kadrların işə götürülməsi haqda bilgilər var. Bütün bunlar çox yaxşıdır. Amma, təəssüf ki, hələ də Ədliyyə Nazirliyinin nə Çağrı Mərkəzi, nə də Mətbuat Xidməti öz funksiyalarını yerinə yetirmirlər. Hər iki qurum, belə desək, “yolaverdi” xidməti ilə məşğuldurlar.

Hörmətli Fərid Əhmədov!

Onu da diqqətinizə çatdırmaq istəyirəm ki, mənim bir jurnalist olaraq nə Sizə, nə də rəhbərlik etdiyiniz qurumun hansısa əməkdaşına qarşı heç bir qərəzim yoxdur. Əksinə, bundan əvvəlki yazılarımdan birində də qeyd etdiyim kimi, Sizin bir gənc kadr olaraq

önəmli vəzifəyə - nazir postuna təyin olunmağınıza media nümayəndələri arasında bəlkə də ən çox sevən mən olmuşam. Hətta bu haqda çalışdığım mətbuat orqanında bir neçə yazım da dərc olunub. Çünki, son vaxtlaradək elə düşünürdüm ki, kresloları “mamır basan”, illərdir öz vəzifələrindən bərk-bərk yapışan yaşlı kadrların gəncrlə əvəzlənməsi cəmiyyətimizdə hər bir sahədə inkişafa səbəb olacaqdı. İndi mənə aydın olur ki, Sizin bədəninizdə yüksək fikirdə olmağım, qısa müddətdə Ədliyyə Nazirliyində ciddi islahatlar aparacağınıza olan inamım əbəss olmuş.

Amma Sizin qurumun fəaliyyəti, hətta varlığı belə, bir jurnalist olaraq artıq mənim maraq dairəmdə olmadığından, bu haqda nə müsbət, nə də mənfi yazmaq istəmirəm. Sadəcə, son günlər əldə etdiyim bir informasiya bu yazını yazmağıma, yeni yəni Sizin müraciət etməyimə səbəb oldu.

Cənab nazir!

Məlumunuz olsun ki, “Hürriyyət” qəzetinin, eləcə də eyniadlı Hürriyyət.az saytının və “Hürriyyət TV”-nin baş redaktoru Vüqar Məmmədovun (Tofiqoğlu) artıq 15-ci ildir idarə etdiyi şəxsi avtomobilinə Bakı Şəhər Probasiya İdarəsi tərəfindən həbs qoyulub. Söhbət Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakimi Samirə Məmmədlinin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesində cavabdeh şəxs qismində çıxış edən V.Məmmədovun qanunsuz olaraq 2 min manat həcmində cərimələnməsindən gedir. Hansı ki, baş redaktor həm məhkəmənin bu ədalətsiz qərarına etiraz etdiyi, həm də sözügedən vəsaiti ödəmək imkanı olmadığı üçün

indi belə bir realıqla qarşılaşıb.

Əlbəttə, deyə bilərsiniz ki, ortada məhkəmə qərarı olduğundan baş redaktorun avtomobilinin üzərinə həbs qoyulması qanunidir. Əslində, biz də Sizin kimi düşünürük və V.Məmmədovun avtomobilinin üzərinə həbs qoyulmasının qanunsuz olduğunu iddia etmirik. Qanunsuz olan məhkəmənin ədalətsiz qərarıdır. Sadəcə, burada bizi düşündürən bir məsələ var: necə olur ki, “Hürriyyət”ə müraciət edən çoxsaylı şikayətçilər, ortada məhkəmə qərarları olmasına rəğmən, aylar, hətta illərdir müxtəlif yollarla, əsasən də dələduzluqla mənimsənilən pullarını geri ala bilmirlər, amma Bakı Şəhər Probasiya İdarəsi tələm-tələsik baş redaktorun avtomobilinə həbs qoyub?!

Xatırladım ki, Sizə sonuncu müraciətimdə Bakı şəhəri, Nizami rayon sakini Həsənova Üliyyə Sabir qızının qarşılaşdığı problem haqda yazmışdım. Qeyd etmişdim ki, Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakim Adilə Paşayevanın 14.10.2024-cü il tarixli qərarı ilə dələduzluqda ittiham olunan Bəşirov Şahin Bəşir oğlu ona - Həsənova Üliyyə Sabir qızına birdəfəlik olaraq 17 min manat ödəməli olduğu halda (baxmayaraq ki, 30 min manatını mənimsəyib - müəl.), artıq 1 ilə yaxındır bir manat da ödəmir və Sabunçu Rayon İcra Şöbəsinin əməkdaşları hansısa səbəbdən qarşı tərəfi müdafiə və himayə edir.

Hörmətli Fərid Əhmədov!

Yuxarıda qeyd etdiyim məsələ redaksiyamıza olunan çoxsaylı şikayətlərdən sadəcə biridir. Bir anlıq vəzifənizi kənara qoyaq və Sizə hüquqşünas olaraq sual verək: Məhkəmə dələduzluqda ittiham olunan şəxsin zərərçəkənə birdəfəlik olaraq 17 min manat ödəməsi haqda qərar çıxarsa da, o, 1 il ərzində bircə manat da ödəməyibse, necə olur ki, hələ də azadlıqda gəzir? Yaxud bu şəxsi hansı hüquqi əsaslarla azadlıqda saxlamaq olar? Bu, mümkündürsə, o halda məhkəmələr, eləcə də icra şöbələri nəyə gərəkdir?!

Bəlkə, düşünürsünüz ki, məhkəmələr və icra şöbələri sadəcə sifarişli qərarları yerinə yetirmək üçündür?! Necə ki, Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakimi Samirə Məmmədli “Hürriyyət”in baş redaktoru haqqında sifarişli qərar çıxarıb, icra şöbəsi isə qərarın mürekkəbi qurumadan avtomobilinə həbs qoyub!

Xahiş edirəm, bu haqda bir daha düşünün və ədalətin yanında olmağa çalışın...

Jalə FAMILQIZI

“Hürriyyət” qəzetinin müxbiri

Şıxəliyevlə Tofiqoğlu arasında hüquqi ayrı-seçkilik

İcra qurumu niyə keçmiş MTN generalından borcu almır, baş redaktorun isə avtomobilinə həbs qoyulur?!

Bir neçə ay əvvəl “Hürriyyət” qəzetində “MTN GENERALINDAN MƏHKƏMƏ QƏRARINA HÖRMƏTSİZLİK - Mövlan Şıxəliyev vətəndaşa ödəməli olduğu 127 000 dolları vermir” sərəlvəli yazı dərc etmişdik.

Vətəndaş Əliyev Ələddin Hüseyn oğlunun müraciəti əsasında hazırlanan yazıda, şikayətçi, keçmiş MTN generalı Mövlan Şıxəliyevin ona borclu olduğu 127 min dolları ödəmədiyini bildirirdi. Ə.Əliyevin sözlərinə görə, generalın ona borclu olduğu haqda əlində rəsmi məhkəmə qərarı olsa da, illərdir M.Şıxəliyevdən pulunu ala bilmir.

Ən maraqlısı isə odur ki, Ə.Əliyev məsələ ilə bağlı Ədliyyə naziri Fərid Əhmədovun qəbulunda olan zaman nazir şikayətinin təmin olunacağına söz versə də, Rəfayıl adlı icraçı məhkəmə qərarına qarşı hörmətsizlik nümayiş etdirir və vətəndaşa dəyən zərərin ödənilməsinə təmin etmir.

Sual oluna bilər ki, bir neçə ay əvvəl “Hürriyyət”in redaksiyasına daxil olan şikayət məktubunu yenidən gündəmə gətirməkdə məqsədimiz nədir?! Əlbəttə, bu, heç də səbəbsiz deyil. Əslində, son aylarda eyni məzmunlu şikayətlərin sayı onlardır. Sadəcə, qeyd etdiyimiz məsələdə hər kəsin yaxşı tanıdığı Mövlan Şıxəliyevin adı keçdiyi üçün bu faktı xatırlatmaq lazımdır.

Haşiyə olaraq onu da dəyərli oxucuların diqqətinə çatdırmaq ki, aradan təxminən 5 ay keçsə də, M.Şıxəliyev vətəndaş Əliyev Ələddin Hüseyn oğluna dəyən zərəri hələ də qarşılamayıb. Çünki aidiyyəti icra qurumu şikayətçinin 127 min dollarının ödənilməsində maraqlı deyil, əksinə, keçmiş MTN generalı aşkar şəkildə müdafiə olunur.

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, bu faktı xatırlatmağımız heç də təsadüfi deyil. Söhbət ondan gedir ki, bugünlərdə “Hürriyyət” qəzetinin, eləcə də eyniadlı Hürriyyət.az saytının və “Hürriyyət TV”-nin baş redaktoru Vüqar Məmmədovun (Tofiqoğlu) artıq 15-ci ildir idarə etdiyi şəxsi avtomobilinə Bakı Şəhər Probasiya İdarəsi tərəfindən həbs qoyulub. Bu, Sabunçu Rayon Məhkəməsinin hakimi Samirə Məmmədlinin sədrliyi ilə keçirilən məhkəmə prosesində cavabdeh şəxs qismində çıxış edən V.Məmmədovun qanunsuz olaraq 2 min manat həcmində cərimələnməsi ilə bağlıdır. Hansı ki, baş redaktor həm məhkəmənin bu ədalətsiz qərarına etiraz etdiyi, həm də sözügedən vəsaiti ödəmək imkanı olmadığı üçün indi belə bir realıqla qarşılaşıb.

Doğrudur, ortada məhkəmə hökmü olduğundan Bakı Şəhər Probasiya İdarəsinin bu qərarı anlaşılandır. Amma necə olur ki, aylardır, hətta illərdir icra sistemi keçmiş MTN generalı Mövlan Şıxəliyevin vətəndaşa borclu olduğu 127 min dollar vəsaitin ödənilməsinə təmin etmir, amma baş redaktorun avtomobilinin üzərinə qısa müddət ərzində həbs qoyulur?! Buradan belə aydın olmurmu ki, icra və Probasiya şöbələri yalnız sifarişli qərarları icra edir, sadəcə insanlara, kasıb təbəqəyə dəyən zərərin ödənilməsi onların maraq dairəsində deyil?!

Görünür, elə bu səbəbdən də məhkəmə qərarının mürekkəbi qurumamış, əsassız olaraq 2 min manat cərimə olunan Vüqar Məmmədovun avtomobilinə həbs qoyulub!

Jalə FAMILQIZI

Adnan Əhmədzaadə şirkətlərini təhvil verir

Bu şirkət iş adamının
əlindən rəsmən alındı...

Azərbaycana qarşı iqtisadi təxribatda ittiham olunaraq həbs edilən SOCAR-ın İnvestisiya departamentinin sabiq rəhbər müavini Adnan Əhmədzaadə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində yerləşən "Oilmar Shipping and Chartering DMCC" şirkətindəki bütün səhmlərini rəsmən itirib.

"Teleqraf" xəbər verir ki, Dubayda yerləşən dəniz yatacağı ticarət şirkəti mülkiyyət hüququnu rəsmi olaraq "Oilmar Shipping and Chartering DMCC"-nin icraçı komandasına ötürüb və satın alınma prosesi tamamlanıb. Şirkət idarəetmə strukturunu gücləndirmək üçün belə bir addım atıb.

Belə ki, "Oilmar" bu prosesdə Adnan Əhmədzaadəni idarəetmədə və ya ticarətdə heç bir rol olmayaraq, səssiz bir investor kimi qiymətləndirib.

Qeyd edək ki, daha öncə yayılan məlumatda "Oilmar Shipping and Chartering DMCC"-in bütün səhmlərinin şirkətin baş direktoru Yusif Məmmədov tərəfindən alındığı bildirilmişdi.

Ramiz Mehdiyevin kitablarını onlar yazıblar...

Professor Zahid Məmmədov
şok faktları açıqladı

"Ramiz Mehdiyevin nağıl kitablarını yazan, təbliğat və təşviqatçıları - əslində, elmi və intellektual mühitin üzərinə kölgə salan bir zümərə idi. Onlar akademik tənqid və fikir plüralizmi yerinə, şəxsi mifikləşdirilmiş obraz yaratmaqla məşğul idilər. Bu

çevrənin əsas məqsədi "Ramiz məktəbi" adlı süni bir ideoloji konstruksiyanı formalaşdırmaq, onu "elmi ənənə" kimi təqdim etmək idi".

Bunu professor, iqtisad elmləri doktoru Zahid Məmmədov bildirib.

Onun sözlərinə görə, "Ramiz məktəbi" qrupunda bəziləri yazıçı və publisist, bəziləri "akademik" və "alim" statusunda çıxış edir, amma yazdıqları yazılar tənqidi düşüncənin deyil, sifarişli ideoloji mətnlərin nümunəsi idi.

"Onlar Ramizin "düşüncə tərzini" fəlsəfə, tarix, siyasət və mədəniyyət adı altında təbliğ edir, hətta universitetlərdə bu ideyaları dərs materialı kimi təqdim etməyə çalışırdılar.

Bu sistemli təşviqat fəaliyyətinin bir neçə səviyyəsi var idi:

Simvolik səviyyə - Ramizin adını daşıyan kitablar və "elmi məktəbi" haqqında konfranslar.

Media səviyyəsi - qəzetlərdə, televiziya proqramlarında onu "dövlət ideoloqu", "milli fəlsəfənin banisi" kimi təqdim edən çıxışlar.

Akademik səviyyə - dissertasiyalar, monoqrafiyalar və elmi məqalələr vasitəsilə şəxsi kultun elmi formada əsaslandırılması.

Bu prosesin təhlükəli tərəfi ondadır ki, elmi avtoritet anlayışı şəxsi sədaqətlə əvəz olundu, universitetlərdə isə intellektual mühit "Ramiz terminologiyası" ilə zəhərləndi", - Z.Məmmədov qeyd edib.

Rusiyadan gözlənilən təhlükə...

Dünən ADP İdarə Heyətinin ölkə və beynəlxalq aləmdə baş verən ictimai-siyasi proseslərə dair növbəti toplantısı keçirilib. Partiyanın mətbuat xidmətindən "Hürriyyət"ə verilən məlumata əsasən, toplantı iştirakçıları ilk növbədə Rusiya-Ukrayna müharibəsi ətrafında baş verən son hadisələrlə bağlı fikir mübadiləsi aparıblar.

Partiya yetkililəri ABŞ prezidenti Donald Tramp Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Budapeştdə keçiriləcək görüşünə diqqət çəkib. Keçirilməsi planlaşdırılan görüşdə atəşkəs əldə edilməsi ilə bağlı razılaşmaların mümkünlüyünə ümidvar olduğunu ifadə edən toplantı iştirakçıları beynəlxalq gücləri Ukraynanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi uğrunda apardığı mübarizədə onlara dəstək olmağa, işğalçı Rusiyanın daha irticaçı təcavüzkar planlarını önləmək üçün adı çəkilən ölkəyə ciddi təsir göstərmək üçün bir səfərdə birləşməyə çağırıb.

İdarə Heyəti İngiltərənin Azərbaycan və Ermənistanla təbiiq etdiyi silah embarqosunun aradan qaldırılması ilə bağlı qəbul etdiyi qərarı təqdir edib və bu addımın iki dövlət arasında otuz ildən artıq davam edən qanlı müharibənin bitməsi anlamına gəldiyini qeyd etməklə, Cənubi Qafqazda sülhün, təhlükəsizliyin qorunmasına, hər iki dövlətin Rusiyadan gələn təhdidlərə qarşı müdafiə qabiliyyətinin artmasına xidmət edəcəyini diqqət çəkib.

İdarə Heyəti MDB ölkələrinin Düşənbədə keçirilən sammitindən sonra bir sıra rus rəsmilərinin, xüsusilə Rusiya Federasiya Şurasının sədri Valentina Matviyenko-nun MDB ölkələrində rus dilinin qorunması ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlərə münasibət bildirib və Rusiyanın özündə MDB ölkələrinə mənsub miqrantların sıxışdırıldığı, rus şovinizminin qabardığı

ADP vətəndaşları təhdidlərə
hazır olmağa çağırırdı

bir vaxtda bu cür çıxışların yalnız Rusiyanın imperialist istəklərinə xidmət etdiyini, hərbi, siyasi vasitələrlə yanaşı dil vasitəsi ilə də MDB ölkələrini öz təsir dairəsinə salmaq istəyindən irəli gəldiyini bildirib və hakimiyyəti Azərbaycanda dövlət büdcəsindən maliyyələşən rusdillilik məktəblərinin fəaliyyətini dayandırmağa, işə götürmələr zamanı rusdillilik vətəndaşlarından Azərbaycan dilindən imtahan verilməsi tələbini irəli sürməyə çağırıb.

İdarə Heyəti Rusiya Xarici İşlər nazirinin müavini M.Qaluzinin Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanmasında Rusiyanın mühüm yer almasını, sülh sazişinin imzalanma məkanının Rusiya ərazisində gerçəkləşməsinin vacibliyini önə çəkərkən barədə bəyanatını qəbul edilməz hesab edib və bu addımları iki dövlət arasında Vaşinqtonda paraflanan razılaşmaların ruhuna zidd olmaqla, Rusiyanın yenidən Cənubi Qafqazda imperialist niyyətlərinin reallaşması üçün növbəti cəhdi kimi dəyərləndirib və hakimiyyəti bu cür sərsəm bəyanatlarla adekvat reaksiya verməyə çağırıb.

İdarə Heyəti son günlər Prezident Administrasiyasının keçmiş şefi, AMEA-nın sabiq prezidenti Ramiz Mehdiyevin haqqında ağır itthamlar sürülərək dindirilməyə cəlb edilməsi, barəsində dörd aylıq ev dustaqlığı həbs qətimkan tədbirinin tətbiq edilməsi ilə bağlı məsələyə münasibət bildirib və bu itthamlar rəsmi

təsdiqini tapdığı halda onun haqqında Cinayət Məcəlləsi üzrə tədbirlər görülməsini istisna etməyib. Partiya yetkililəri dövlətin bu günə qədər olan rəsmi reaksiyasının ona qarşı irəli sürülən ittihamlara adekvat olmadığını qeyd edib və bu məsələnin ciddiliyini nəzərə alaraq bəzi qrupların öz rəqlənilən sıradan çıxarmaq üçün fürsət güddüyünü, məsələni bir şəxsin üzərinə yönəltməklə Rusiyanın daha real agentura şəbəkəsinin diqqətdən yandırılması xarakteri daşdığı qənaətinə olduğunu bildirib, dövlət rəsmilərinin gecikmədən məsələyə rəsmi münasibət bildirməyə, vətəndaşlarımızı Rusiyadan gözələnən daha təhlükəli təhdidlərə hazır olmağa çağırıb.

İdarə Heyəti son vaxtlar səhiyyə sisteminə baş alıb gedən özbaşınalıq, rüşvətxorluq, vətəndaşları süründürmə halları ilə bağlı məsələyə münasibət bildirib və vətəndaşların icbari sığorta üzrə dövlət xəstəxanalarında pulsuz müayinə olunması barədə imtiyazları olmasına baxmayaraq onlardan rəsmi ödənişlərdən kənar rüşvət tələb edilməsi, xəstələri get-gələ salınması kimi neqativ halları qətiyyətlə pisləyib və bunların imkansız, aztəminatlı ailələr üçün dözülməz vəziyyət yaratdığını bildirməklə hakimiyyəti səhiyyə sisteminə olan süründürməçiliyə, rüşvət tələb etmə faktlarına görə ciddi tədbirlər görməyə çağırıb.

Hazırladı: KƏNAN

Mehdiyevin əsas adamlarından biri danışdı

Dövlətə xəyanətdə ittiham olunan Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri Ramiz Mehdiyevin qurduğu şəbəkədə sabiq deputat Elton Məmmədovun da adı çəkilir. Bildirilir ki, Ramiz Mehdiyev AMEA-ya gələndə ətrafına yığdığı sadıq dostları arasında başda Ziya Məmmədovun qardaşı Elton Məmmədov dayanıb. Onun vaxtilə AMEA-nın Yüksək Texnologiyalar Parkının direktoru olaraq Ramiz Mehdiyev üçün

rüşvət sxemini qurduğu da vurğulanır. Elton Məmmədov "Teleqraf"a açıqlamasında iddialara bu cür münasibət bildirib: "İddiaları araşdıraraq müvafiq icra orqanı var. Məni istintaqa cəlb etməyiblər. Müvafiq təşkilat Ramiz Mehdiyevlə bağlı araşdırma aparır. Ona görə də gözləməliyik ki, ədalətli araşdırma getsin, cinayətkar kimdirsə, cəzasını alacaq. Mən narahət deyiləm, mənə görə narahat olmayın".

Kəçmiş təhsil naziri, AMEA-nın müxbir üzvü Misir Mərdanov sabiq xarici işlər naziri Həsən Həsənovla bağlı geniş məqalə yazıb. "Hürriyyət" mövzusunun aktuallığını nəzərə alıb, həmin məqaləni oxucularına təqdim edir:

"Oktyabrın 20-si Azərbaycanın siyasi və dövlət xadimi, diplomat, görkəmli tarixçi-əlim, tarix elmləri doktoru, professor Həsən Həsənovun 85 yaşı tamam olur. Bu münasibətlə hörmətli Həsən müəllimi ürəkdən təbrik edir, ona möhkəm can sağlığı, sağlam uzun ömür və fəaliyyətində daha böyük uğurlar arzu edirəm. Onunla bağlı hazırladığım məqaləni diqqətinizə çatdırıram.

Ötən əsrin 90-cı illəri Azərbaycan tarixinin ən mürəkkəb mərhələlərindən olmuşdur. Bugünkü sabitliyi, rahat həyat tərzini, firavanlığı gören insanlar üçün həmin dövrün xaosunu təsəvvür etmək çox çətin olar. Hesab edirəm ki, o günlərin şahidi olmuş, həmin vaxtlarda yaşamış bizim nəslin nümayəndələri gördükləri hadisələri qələmə almalıdırlar ki, ibrət dərsi götürməli olduğumuz tarix unudulmasın.

Beləliklə, 1992-ci ilin mayın 6-sı. Həmin vaxt xalq təhsili nazirinin (indiki elm və təhsil nazirinin) müavini vəzifəsində işləyirdim. Yaxşı xatırlayıram, nazir Rafiq Feyzullayev məni çağıraraq tapşırırdı ki, təcili Nazirlər Sovetinin (indiki Nazirlər Kabinetinin) qarşısına get, orada Nazirlər Sovetinin sədri (indiki Baş nazir) Həsən Həsənovun əleyhinə piket keçirilir, gör tanışığın adamlar varsa, onları bu işdən çəkindir.

"Mən hara, piketə müdaxilə etmək hara?", düşünərək, etiraz etmək istədim, ancaq Feyzullayev kimi sərt, bir az da özündən razı nazirin bir sözünü iki ələmək mümkün deyildi, razılaşmış çıxdım. Həqiqətən siyasi proseslərdən kənarda qalmaqın tərəfdarı idim, bir ziyalı kimi ölən tələfinin çətin durumunda olduğundan narahatlıq keçirsəm də, çox qarışıq olan vəziyyətdə qeyri-müəyyən siyasi proseslərə qoşulub bir az da qarışıqlıq yaratmaq istəmirdim, öz işlərimi görüb vəzifə borcunumu yerinə yetirməyi üstün tuturdum.

Həmin vaxtlarda şəhərin müxtəlif yerlərində cürbəcür siyasi aksiyalar keçirilirdi, Bakı qaynar qazana bənzəyirdi. Bir az əvvəl, fevralın 26-da Xocalı soyqırımına baş vermişdi, həmin faciənin dalğasında, martın əvvəllərində Ayaz Mütəllibov və parlamentin spikeri Elmira Qafarova istefaya göndərilmiş, professor Yaqub Məmmədov Milli Məclisin sədri seçilmişdi və dövlət başçısı vəzifəsi də ona həvalə edilmişdi. Xalq Cəbhəsi hakimiyyətə gəlmək uğrunda inadla mübarizə aparırdı, qaragüruhçuların da həvəslə qoşulduğu bu insanların siyasi addımları çox vaxt başıpozuq kampaniyaya çevrilirdi. Bu mübarizəni xaosla çevirən amillərdən biri də bu idi ki, Xalq Cəbhəsinin daxilində parçalanma baş vermişdi, ayrı-ayrı liderlər, yeni partiyalar yaranmışdı və onların hər birinin prezidentliyə öz namizədi, öz tərəfdarları, öz "planları" var idi. Bir tərəfdə də yenidən hakimiyyətin "dadını görmüş" Yaqub Məmmədovun tərəfdarları bu "ləzzəti" heç kəsə bölüşmək istəmir, onu prezident kürsüsünə doğru itələyirdilər. Ayaz Mütəllibov və onun "silahdaşları" hələ də ümidlərini itirmemişdilər, "bəlkə də qayıtdılar" arzusu ilə gizli və açıq mübarizə aparırdılar. Düzünü demək lazımdır ki, 1992-ci ilin mayında mövcud olan bu qarışıqlıqda Heydər Əliyevin adı hallan-

Vətəninini canından çox sevən insan...

Misir Mərdanovdan Həsən Həsənovla və siyasi gündəmlə bağlı sensasion yazı

mırdı, var idisə də, çox məhdud çərçivədə idi. Hələ tarix öz sözünü deməmişdi, xalqın və ziyalıların bir qismi Əbülfəz Elçibəyin hakimiyyətə gəlməsi ilə hər şeyin yoluna qoyulacağına ümid edirdi, bir qismi Etibar Məmmədov kimi siyasi xadimlərin vəziyyəti düzəldə biləcəyinə inanırdı, başqa bir hissəsi professor olduğuna görə ziyalı kimi Yaqub Məmmədova güvənirdi.

Belə bir vəziyyətdə xalqın və ölən ziyalıların əksəriyyəti Nazirlər Sovetinin sədri Həsən Həsənovu daha real namizəd görürdü. Sağlam düşüncəli bu kateqoriyadan olan insanlar həyat yoluna, siyasi təcrübəsinə, imicinə və yüksək mənəvi keyfiyyətlərinə görə Həsən Həsənovu digərlərindən daha üstün tuturdular. Hələ tələbəlik dövründə qrup, fakültə və institut (indiki Azərbaycan Texniki Universiteti) Komsomol Komitəsinin katibi olmuş bu istedadlı insan 1962-ci ildə, 22 yaşında olarkən Azərbaycan tələbələrinin təmsilçisi kimi Moskvada keçirilən XIV Ümumittifaq Komsomol Qurultayına nümayəndə seçilmişdi. Hamı bilirdi ki, gənc yaşlarından Azərbaycanın və SSRİ-nin bir sıra gənclər təşkilatlarının üzvü olan Həsən Həsənov 1960-cı ildən 1963-cü ilə qədər Bakı şəhər Tələbə Şurasının sədri, Bakı Şəhər Komsomol Komitəsinin katibi, Yasamal rayon Komsomol Komitəsinin katibi, Respublika Komsomol Komitəsinin MK-də bölmə müdiri və digər vəzifələrdə, 1967-1969-cu illərdə AKP MK-da (indiki Prezident Administrasiyası) təlimatçı vəzifəsində çalışmışdı. 1969-cu ildə o zamanlar üçün çox böyük etimad olan Moskvada Ümumittifaq Komsomolunun Mərkəzi Komitəsində məsul təşkilatçı vəzifəsinə təyinat almışdı.

Heydər Əliyevin Azərbaycanda hakimiyyətə gəldəndən sonra gənc və istedadlı kadrlara göstərdiyi etimadın ən parlaq nümayəndələrindən biri olan Həsən Həsənov 1971-ci ildə şəxsən Ulu öndərin təşəbbüsü ilə Vətənə qayıtmış, Azərbaycan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsində əvvəl təlimatçı, sonra bölmə müdiri, şöbə müdirinin müa-

vini vəzifələrində çalışmışdı.

31 yaşında olarkən, 1971-ci ildə Bakı şəhər Səbail Rayon Partiya Komitəsinin Birinci katibi, 1978-ci ildə Sumqayıt Şəhər Partiya Komitəsinin Birinci katibi, 1979-cu ildən 1981-ci ilə kimi Gəncə Şəhər Partiya Komitəsinin Birinci katibi vəzifələrində çalışmışdı. Yaxşı xatırlayıram, cəmi iki il rəhbərlik etdiyi Gəncədə həm qurucu, həm də vətənpərvər bir ziyalı kimi dərin rəğbət qazanmışdı. Yeni tikintilərlə qədim Gəncənin simasını dəyişdirmiş, onun tarixi abidələrini bərpa etmiş, klassik memarlıq üslubunu özünə qaytarmışdı. Bu günə kimi hamı xatırlayır ki, Həsən müəllimə Gəncədəki memarlıq fəaliyyətinə görə "kərpic Həsən" təxəllüsünü qoymuşdular. Gəncənin qədim memarlıq abidələrini, binaları, hasarları yenidən kərpiclə tikdirmək üçün Ulu öndərin köməyi ilə Ümumittifaq büdcəsindən əlavə vəsait alınmasına nail olmuş, Gəncədə Kərpic zavodu inşa etdirmişdi. Bununla yanaşı, sovet ideologiyasının, necə deyirlər, "qılincinin dalının, qabağının kəsdiyi" illərdə "Kirovabad" (SSRİ-nin keçmiş rəhbərlərindən biri olan Sergey Kirovun şərəfinə 1935-1989-cu illərdə Gəncənin adı) adlanan şəhərin adını dəyişdirməyə gücü çatmasa da, şəhəri iki yerə bölmüş, onları Kəpəz və Gəncə rayonları adlandıraraq "Gəncə" sözünü unutmağa məhkum edilmiş xalqın yaddaşını "qıcıqlandırmışdı".

Bu insanın xalq arasında nüfuzu çox yüksək idi, onun Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin İdeoloji məsələlər üzrə katibi, Tikinti məsələləri üzrə katibi, sonra isə İqtisadiyyat məsələləri üzrə katibi olduğu 1981-1990-cı illərdə həm ideoloji baxımdan "xalqın adamı" olduğu, həm də tikinti və iqtisadiyyatı mükəmməl bildiyi hamıya gün kimi aydın olmuşdu. Məhz bu keyfiyyətlərinə görə Nazirlər Sovetinin sədri təyin edilən Həsən müəllim vəzifə iddiasında olan rəqiblərindən fərqli olaraq heç bir umacağı olmadığı halda, onların nəzərində "çox təhlükəli namizəd" hesab olunurdu...

Həmin 1992-ci il mayın 6-da bir qrup insan Nazirlər Kabinetinin qar-

şısına göndərilmiş, "Həsən Həsənov istefa!", "Vəzifəni tərk et!" şüarları ilə piket təşkil olunmuşdu. Ancaq bu piket çox uğursuz alınmış, ürək-lərinin çağırışı ilə gəlməyən insanlar mənim də təklifim daxil olmaqla deyilən bir neçə haqlı iraddan sonra dağılıbmışdılar. Vəziyyəti belə gören Yaqub Məmmədov səlahiyyətlərindən başqa cür istifadə etmək qərarına gəlmiş, həmin haqlı iraddan sonra Həsən Həsənov Azərbaycan Respublikasının BMT-də Daimi Nümayəndəliyinin rəsmi olaraq yaradılması haqqında Sərəncam imzaladı və o gündən Həsən Həsənov Azərbaycan Respublikasının BMT-də hələ mövcud olmayan Nümayəndəliyin ilk Daimi Nümayəndəsi oldu. O, Nazirlər Sovetinin sədri vəzifəsindən azad edildi, Nümayəndəliyin işini

lar dərslər həmin gün başlayırdı və mən də Mexanika-riyaziyyat fakültəsinin dekan müavini kimi az qala həmişə qabaq gəlib universitetdə yeni tədris ilinin başlanmasıyla bağlı yaranan problemlərin həlli ilə məşğul idim. İşin çoxluğundan iştirak edə bilmədiyim təntənəli tədbir, çıxışlar, təbriklər gedən dəqiqələrdə dördüncü mərtəbəyə, dərslər keçirilən auditoriyaların yerləşdiyi yərə qalmışdım. Dedilər ki, Mərkəzi Komitənin Katibi də bu tədbirdə iştirak edir və sonra dərslərə baxmağa yuxarı qalxacaq. Açıqıni yəni ki, o zamanlar 40 yaşı olsa da, xalq arasında Səbail (o vaxtlar 26 Bakı Komissarı) rayonunun, Sumqayıtın, xüsusən də Gəncənin birinci katibi (indiki İcra başçısı) kimi məşhur sima olan Həsən Həsənovu çox gör-

təşkil etmək üçün Nyu-Yorka yola salındı və beləliklə, ən "təhlükəli rəqib" neytrallaşdırıldı.

Yeri gəlmişkən qeyd edərim ki, 1992-ci ilin mayında yanlış da olsa Nyu-Yorka göndərilən Həsən Həsənovun BMT-də Daimi Nümayəndə olmasına 1993-cü il aprel 30-da böyük siyasi əhəmiyyəti olan və Azərbaycan tarixinə düşmüş hadisə kimi yaddaşlarda qalan BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə dair məşhur 822 sayılı, iyulun 29-da isə 853 sayılı qətnamələrin qəbul edilməsi ilə nəticələndi.

Tarix göstərdi ki, dağ çaylarının coşğun sellərinin qarşısını almaq mümkün olmadığı kimi, qüdrətli şəxsiyyətlərin də, haqqın, ədalətin də qarşısını almaq olmur. Ancaq həmin gün eşitdiyim bir sıra söhbətlər, işə qayıtdıqdan sonra maraqlı dairemə düşən Həsən Həsənov haqqında soruşub öyrəndiyim bezi həqiqətlər, onun tez-tələsik Nyu-Yorka göndərilməsi və digər hadisələr bu şəxsə qarşı üreyimdə böyük bir rəğbət yaratdı. Xoşbəxtlikdən, həyatımın sonrakı mərhələlərində dəfələrlə onunla görüşmək, ünsiyyətdə olmaq şansım yaransa da, həmişə mənə elə gəlir ki, 1992-ci il mayın 6-da Həsən Həsənovla ilk təmasım baş tutmuşdur.

Əslində, onu ilk dəfə yaxından görməyim isə tam təsadüf nəticəsində bu hadisədən 11 il əvvəl, 1981-ci il sentyabrın 1-də olmuşdu. O vaxt-

mək istəyirdim.

Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm ki, həmin 70-ci illərin sonu, 80-ci illərin əvvəllərində 60-cı illərdən başlayan milli təəssübkeşlik, vətənpərvərlik kimi hisslər gizli də olsa, çox qabarıq formada hər kəsin daxilində mövcud idi. Bəxtiyar Vahabzadənin "Gülüstan" poeması, Şıxəli Qurbanovun Novruz bayramı ilə əlaqədar fəaliyyəti, milli duyğularına görə fərqlənən Nazim Hacıyev adlı Mərkəzi Komitə katibinin 38 yaşında müəmmalı ölümü və digər bu kimi hadisələr ölkədə vətən və xalq sevgisini xeyli alovlandırmışdı. Deyim ki, Həsən Həsənov da həmin o "xalq siyahısında" var idi və zaman göstərdi ki, xalqın proqnozları heç vaxt yalan çıxmır. O, ideologiya məsələləri üzrə katib olduğu dövrdə Azərbaycanın milli vətənpərvər ziyalıları - Bəxtiyar Vahabzadəni, Xəlil Rza Ulutürkü, Məmməd Arazı və digərlərini "qanadının altına" almışdı, onlarla şəxsi dostluq münasibətləri saxlayır, şəirlərini, kitablarını çapına, efirdəki çıxışlarına qoşulan qadağaları ləğv etdirir, yeri gəldikcə onları yüksək mükafatlara təqdim edirdi. Belə münasibət, heç şübhəsiz, ölkə başçısının razılığı ilə baş tuturdu, ancaq Heydər Əliyevin açıq edə bilmədiklərini də Həsən Həsənov gizli-gizli həyata keçirir, dövrün və beləliklə, siyasi quruluşun amansız qadağalarına qalib gəlirdi.

(Ardı var)

Hüquqşünas və iqtisadçılarımız savadsızdırılar, yoxsa?..

ABŞ və İsrailin İrana 12 günlük məlum hücumundan sonra Tehrandə bir neçə eşşəyin belinə ABŞ və İsrail bayraqlarını sərib, onları çubuqla döyməklə "ABŞ və İsrail dövlətini cəzalandırdıqlarını" İran vətəndaşlarına, həm də beynəlxalq ictimaiyyətə nümayiş etdirdilər.

"Hurriyyet" qəzetinin 09 sentyabr 2025-ci il tarixli sayında Məğrur Bədəsoy "Hüquqi nihilizm" məqaləsini və ölkədə baş verən iqtisadi-ictimai proses və hadisələrə əksər iqtisadçı və siyasətçilərlə müqayisədə nisbətən xeyli obyektiv və savadlı mövqə sərgiləyən, uzun müddət idarəçilik və siyasi fəaliyyət təcrübəsinə malik olan iqtisadçı Vahid Əhmədovun da qəzetə verdiyi müsahibə ilə tanış olandan sonra Tehrandə molla faşizmi nümayəndələrinin "Eşşəklərin simasında ABŞ və İsraili cəzalandırması" tədbiri yadıma düşdü.

M. Bədəsoy öz məqaləsində I dərəcəli Qarabağ müharibəsi əlilinin (məqalədə əlil ifadəsi kimi yazıldığından mən məcburən Yaralı Qazimiz haqqında bu ifadəni işlətdiyimə görə ondan çox üzr istəyirəm - Ş.Q.) şikayətinə baxılması, daha dəqiq desək, baxılmaması prosesində çoxsaylı qanunsuzluqlara yol veriləsi haqqında bəhs edir.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Ümumiyyətlə, istənilən qanuna cəmiyyətdə istinasız olaraq bütün insanların əməl etməsini ancaq qanunun mütləq hakim statusu olduğu halda təmin etmək olar. Bunun üçün cəmiyyət üzvlərinin şəxsi, iqtisadi-ictimai hüquqlarının ölkənin idarə edilməsi üçün zəruri olan bütün hüquqları üzərində hakimiyyət, yəni sahiblik hüququ istinasız və şəriksiz olaraq, ancaq QANUNA mənsub, məxsus olmalıdır. Qanunun bu statusu hər bir ölkədə qanunverici orqanın qəbul edəcəyi bütün qanunların məzmunu və mahiyyət çərçivəsini müəyyən edən və ümumxalq səsverməsi (referendum) vasitəsilə qəbul edilən Konstitusiyaya adlandırılmış Anayasada birmənalı olaraq təsdiq edilməlidir.

Belə ki, qanunvericilikdəki bütün qanunlar istinasız olaraq Anayasanın məzmunu, mahiyyəti və tələbləri çərçivəsində layihələşdirilib, müzakirə edilərək qəbul olunur. Bu halda cəmiyyətdə baş verən bütün proses və hadisələrin istənilən durumunun tənzimlənməsi prosesində heç bir şəxsin marağı, iradəsi heç bir dövlət, ictimai maraq bəhanəsi, əmr, göstərişi və s. ilə Konstitusiyada təsbit olunmuş qanunların, prosesual qaydaları və tələbləri çərçivəsindən kənara çıxarıla bilməz.

Əlbəttə, bunun belə olması üçün cəmiyyətdə qəbul edilən Konstitusiyanın, bütün qanunların, qurulan inzibati sistemin məzmunu və mahiyyəti ümumilikdə uyğun, vahid, monolit mexanizmlər kompleksi halında bir-birini tamamlamalıdır. Cəmiyyətin iqtisadi, hüquqi, inzibati və ictimai sistemlərindən hər hansı birinin və yaxud onların mexanizmlərindən birinin, hətta bu mexanizmlərin hər hansı bir elementinin kompleksin ümumi məzmununa, mahiyyətinə, ahənginə uyğun gəlməzsə, onun kompleksdə reallaşdırıldığı funksiyaların əhəmiyyət və miqyasına adekvat olan ziddiyyətlərin, kataklizmlə-

"Kəndimizdə bir xoruz hər gün səhər banlayırdı. Bir gün səsi kəsildi. Sahibindən soruşdum. Deddi ki, - "Camaat şikayət etdi ki, bizi yatmağa qoymur, mən də başını kəsdim". O gündən anladım ki, camaatı oyatmaq istəyənlərin başı kəsilir".

Məmmədhüseyn Şəhriyar

rin baş verməsi, ümumilikdə sistemin fəaliyyətinin səmərəliliyinin uyğun həcm və miqyasda azalması qaçılmaz olar.

Bəs, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında qanunun amiliyi, mütləq hakim statusu təmin edilibmi?

"Törə (qanun) itərsə dövlət yox olar, dövlət olmazsa xalq qul olar" (Bilgə Xaqan).

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 7-ci maddəsinin III bəndində yazılıb: Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyəti hakimiyyətlərin bölünməsi prinsipi əsasında təşkil edilir:

- qanunvericilik hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi həyata keçirir;

- icra hakimiyyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə mənsubdur;

- məhkəmə hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri həyata keçirir.

Məndən göründüyü kimi, nə qanunvericilik hakimiyyəti Milli Məclisin sədrinə, nə də məhkəmə hakimiyyəti Ali Məhkəmənin sədrinə mənsub deyil. Onlar ancaq bu prosesləri həyata keçirən maddəli işçilərdir. Konstitusiyanın 131-ci maddəsinin II bəndində isə yazılıb: "Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin hakimlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatı ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi təyin edir". Konstitusiyanın 132-ci maddəsinin II bəndində isə qeyd olunur: "Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri hakimlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqdimatı ilə Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi təyin

edir. Ölkənin Ali və Apellyasiya Məhkəmələrinin bütün hakimlərinin Milli Məclisin təyin etməsi üçün hökumət Prezidentin bu barədə təqdimatının tələb olunması bu məhkəmələrin sədrininin də Prezidentin istəyi, razılığı və iradəsi əsasında bu vəziyyətə təyin edilməsi ilə bərabər, onların müstəqil deyil, Prezidentin birbaşa tabeliyində olduğunu sübut edir. Bu da o deməkdir ki, ölkədə məhkəmə hakimiyyəti də icra hakimiyyəti ilə bərabər ölkə Prezidentinə mənsubdur".

Dövlətin qanunverici, icra və məhkəmə orqanlarının fəaliyyətinin Konstitusiyanın məzmunu, mahiyyət və tələbləri çərçivəsindən çıxarmasına nəzarət etməli orqan olan Konstitusiyaya hakimlərinin Prezident tərəfindən təyin edilməsi, Konstitusiyaya Məhkəməsi sədrinin, Konstitusiyaya və Qanunlara nəzarətin alt orqanı olan Prokurorluğun Baş Prokurorunun vəzifəyə təyin edilməsi hökmən Prezidentin təqdimatı ilə reallaşdırılır. Bu o deməkdir ki, bütün dövlət orqanlarının, eləcə də Prezidentin fəaliyyətinin Konstitusiyanın məzmunu və tələblərinə uyğun olması nəzarət edən Konstitusiyaya Məhkəməsinin sədri, Baş Prokuror da Prezidentdən asılı, onun tabeliyində olan maddəli işçilərdir.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinin yaradılması Milli Məclisin sədrinin, millət vəkiliyinin, ümumilikdə Dövlətin Qanunverici Orqanının müstəqil olmadığını, yəni, heç bir hakimiyyətə malik olmayıb, ölkə Prezidentindən tam asılı olan bir qurum olmasını nəzərdən yayınaraq, pərdələmək üçün daha müərkəb və dolaşq üsullardan istifadə edilməlidir.

İlk növbədə onu qeyd edim ki, Konstitusiyanın 82-ci Maddəsinə əsasən Milli Məclisin say tərkibi 125 deputatdan (Millət Vəkilindən - Ş.Q.), yəni, hər 80.000 (səksən min) vətəndaşa 1 nümayəndədən ibarətdir. Onlar Konstitusiyanın 83-cü maddəsinə əsasən məjoritar seçki sistemi, ümumi, bərabər və birbaşa seçki hüququ əsasında sərbəst, şəxsi və gizli səsvermə yolu ilə seçilir.

Konstitusiyanın 92-ci maddəsinə əsasən isə Milli Məclis öz iş qaydasını müəyyən edir və Milli Məclisin müvafiq orqanlarını yaradır, o cümlədən öz sədrini və onun müavinlərini seçir, komitələr və komissiyalar təşkil edir.

Konstitusiyaya 981 maddəsinə Prezidentin Milli Məclisi buraxmaq hüququnun təsbit edilməsini də nəzərə alsaq, Milli Məclisin sədri də daxil olmaqla müstəqil deyil, Prezidentdən asılı olması məlum olur. Bunlardan başqa, ölkədə istisna edilmədən bütün sahələrdə son dərəcə fəlakətli vəziyyətin, o cümlədən qanunsuzluğun yaranmasının əsas səbəbi məhz Konstitusiyanın 7-ci maddəsinin III bəndində hakimiyyətin Prezidentin mənsubluğuna verilməsidir.

Birincisi, hakimiyyət ölkənin bütün vətəndaşlarının iqtisadi-ictimai hüquqları üzərində inzibati mülkiyyət, yəni, sahiblik hüququdur. Kapitalizm quruluşuna malik olan ölkələrdə əsasən hakimiyyət qanunverici, icra və məhkəmə orqanları başçıları arasında, yəni 3 nəfər arasında bölünür. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 7-ci maddəsinin girişində dövlət hakimiyyətinin hakimiyyət bölünməsi prinsipi əsasında təşkil edildiyi yazılıb da, icra hakimiyyəti ölkə Prezidentinə verilir. Qanunvericilik və məhkəmə hakimiyyəti isə Milli Məclisin və Ali Məhkəmənin sədrinə verilmədən, havada, sahibsiz qalır və delayısı ilə Konstitusiyanın yuxarıda qeyd etdiyim başqa maddələri vasitəsilə Prezident tərəfindən mənimsənilir. Bu da ölkə Prezidentinə mütləq hakim statusu verməklə, qanunverici və məhkəmə orqanlarının başçıları da daxil olmaqla, bütün ölkə vətəndaşlarını Prezidentin quluna çevirmiş olur. Bununla da

ALILIK Konstitusiyada və ondan irəli gələn qanunverici orqan tərəfindən qəbul edilən qanunlara deyil, Prezidentə məxsus olur. Yəni Prezidentin istənilən şifahi göstərişi Konstitusiyaya və qanunlardan üstün hüquqi qüvvəyə malik olur.

On milyon əhalisi olan Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə qarşılıqlı münasibətlərdə, ölkə daxilində dövlət-vətəndaş və vətəndaşlar arasındakı münasibətlərdəki proseslərdə hər gün yüz milyon civarında baş verən halların tənzim edilməsi bir nəfər - Prezident həyata keçirə bilməz. Buna görə də onun özünə mənsub edilmiş bütün vətəndaşların iqtisadi-ictimai hüquqları üzərində mütləq inzibati mülkiyyət hüququ olan sahiblik hüququnun istifadə və sərəncam vermək hüququ hissəsini dövlət mexanizmi piramidasının müxtəlif pillələrində vəzifəyə təyin edilmiş məmurlarına, dövlət piramidasının yuxarıdan aşağı pilləsinə qədər vəzifə funksiyalarına uyğun olmaqla transfer etməsi qaçılmaz olur. Bu da öz növbəsində cəmiyyətin məmurlar tərəfindən Konstitusiyaya və yazılmış qanunlara uyğun deyil, prezidentin şəxsi mənafeyi, iradəsi, istəyi və şifahi göstərişləri əsasında idarə edilməsini labüd edir. Çünki, istisna edilmədən bütün məmurların da digər sadə vətəndaşlar kimi bütün iqtisadi-ictimai hüquqları prezidentin şəxsi mülkiyyətinə verilməklə onları prezidenti quluna çevirmişdir.

Məmurla sadə vətəndaşın arasında yeganə fərq isə Prezidentin (qulların sahibinin) sırayı qulları kölə olaraq idarə edilməsi üçün məmurlara (qulların üzərində qoyduqcu nəzarətçilərə) bu funksiyalara uyğun özünün istifadə və sərəncam hüququ verməsidir. Məğrur Bədəsoy, "Niyə Konstitusiyaya hörmət edilmir? Niyə prosesual qanunvericiliyə yox, qeyri-prosesual ilişkiyə üstünlük verilir?", suallarının obyektiv, real cavabı budur. Konstitusiyaya, qanunlara hörmət və əməl edilməsi üçün, vətəndaşların iqtisadi-ictimai hüquqları üzərində inzibati sahiblik hüququ olan HAKİMİYYƏT nə Prezidentə, nə digər bir şəxsə və ya dövlət orqanı, hüquqi quruma deyil, QANUNA mənsub və məxsus olmalıdır. Ancaq bu zaman Məğrur Bədəsoy, - "Konstitusiyayı kim mümkün etməlidir, tələbkərin heç hüququ yoxdur?!" sualları özünün real, obyektiv cavabını tapa bilər. Həm də onun dediyi kimi, "KİM" yox, nə, yəni QANUN edə bilər. Ona görə ki, qanun canlı insan deyil, onun şəxsi mənafeyi, iddiası, tayfası, əlaqələri, müəşəkkil cinayətkar quldur dəstələri yoxdur. Mütləq hakim statusuna malik olub bütün vətəndaşların iqtisadi-ictimai hüquqlarını təmin etməyi öz üzərinə götürən QANUN, heç vaxt "Tərtər cinayəti" kimi iyrenciliyi, mahiyyətinə görə tarixdə analoqu olmayan cinayəti törədən icraçıları məsuliyyətdən kənar tutub, onun təşkilatçıları daha yüksək vəzifələrə təyin etmir.

(Ardı var)

Şapur QASIMI

Deputatın qardaşı fəhlələrin pulunu vermir...

Razi Nurullayevin ailə üzvləri haqda növbəti şikayət

Ağcabədi rayon sakini Yusifov Seyriman Əhliman oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, deputat Razi Nurullayevin qardaşı Hacı Həsil işlətdiyi işçilərin əmək haqlarını vermir:

"Mən, Yusifov Seyriman Əhliman oğlu, yazaraq xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırınız.

Qeyd edirəm ki, 2023-cü il, avqust ayının 23-də Laçın rayonunun Zerti kəndində "Azstroy" şirkətində fəhlə kimi işləmişəm. Şirkətin rəhbəri deputat Razi Nurullayevin qardaşı Həsil müəllimdir. Müavini isə Nəbiyev Səddam İntizam oğludur.

2 ildən çoxdur bu şirkətdən əmək haqlarımızı ala bilmirik. Bizi əmək müqaviləsi bağlamadan işlədiblər.

Az yaşım yoxdur. Amma aldanacağıma heç vaxt inanmazdım.

Şikayətimlə bağlı demək

olar ki, bütün rəsmi qurumlara müraciət etmişəm. Şəxsən mənim özümə 1 050 manat pul verməlidirlər, amma indiyədək ala bilmirəm.

Həsil müəllim deputat Razi Nurullayevin qardaşı olduğu üçün heç bir qurum onun xətrinə dəymir. Məsələ ilə bağlı Əmək Müfəttişliyinə də məlumat vermişəm. Portal açılıb, bizi işə çağırırdılar.

"Bakı Abadlıq Xidməti"nin də məlumatı var ki, biz bu şirkət-

də işləmişik.

Kiməsə hansısa deputatın qardaşıdır deyər, biz kasıb insanları aldatmalıdır?! Nəyə görə bu məsələyə göz yumurlar? Razi Nurullayevin 1 050 manatı yoxdur ki, qardaşına desin, mənim pulumu versin?!

Bu adam qardaşına söz keçirə bilmərsə, xalqla necə həmsöhbət olacaq?!

Sizin sayt vasitəsilə rəsmi qurumlardan xahiş edirəm, o, deputat qardaşıdırsa, mən əli-

qabarlı fəhləyəm, biz fəhlələr "həyat döyüb", sizlər də haqsızlıq etməyin.

Jalə FAMILQIZI

P.S. Təəssüflə qeyd edirik ki, bu, deputat Razi Nurullayevin ailə üzvləri - qardaşı, xanımı və s. ilə bağlı redaksiyamıza artıq üçüncü müraciətdir. Hər bir şikayətçi zəhmət haqqını ala bilmədiyi üçün "Hürriyyət"ə üz tutur.

Maraqlıdır ki, R.Nurullayev qeyd olunan problemlərin həllinə çalışmaq əvəzinə, "Hürriyyət"i qarəzli olmaqda ittiham edir, aidiyyəti qurumlara şikayətlər ünvanlayır. Halbuki, biz hər dəfə redaksiyamıza daxil olan şikayətlərlə bağlı deputatın mövqeyini dərc etməyə çalışmışıq. Amma o, bu haqda danışmaq istəməyib və telefonunu üzümüə qapadıb. Hətta ona yazdığımız mesajları da cavabsız buraxıb.

P.P.S. Yazıda adları şəkilən şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Məcburi köçkündən "Qaçqınkom" sədrinə müraciət

"Vəngi kəndinə köçmək üçün dəfələrlə müraciət etmişik, amma..."

Ağdam rayon sakini, hazırda Xəzər rayonu, Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən Maşınqayırma pansionatında müvəqqəti məskunlaşan Məmmədov Mikayıl Mehdi oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına məktub daxil olub. Şikayətçi qəzetimiz vasitəsilə Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rzayevə müraciət edir:

"Hörmətli Rövşən Rzayev!

Mən, Məmmədov Mikayıl Mehdi oğlu, bir neçə dəfə rəhbərlik etdiyiniz quruma müraciət etmişəm. Təəssüf ki, müraciətlərim cavabsız qalıb.

Bilirsiniz ki, cənab Prezidentin tapşırığına əsasən, işğaldan azad olunmuş ərazilərə könüllü köçmək istəyən keçmiş məcburi köçkünlərə imkan yaradılmalıdır. Amma artıq dəfələrlə köç karvanı yola salınsa da, bizim ərizələrə baxılmır.

Ağır vəziyyətdə yaşayırıq. İllərdir Maşınqayırma pansionatında məşkunlaşmışıq. Oğlumun, qızımın və öz ailəm burada acınacaqlı şəkildə yaşayırıq.

Ağdərə rayonunun Vəngi kəndinə köçmək üçün dəfələrlə müraciət etmişik. Komitədə olan zaman bizi Sizin qəbulunuza yazmırlar. Müavininiz Eldar Zeynalov da xahişimizi icra etmir.

Sizdən xahiş edirəm, müraciətimizi cavabsız qoymayın".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"Azəravtoyol" şirkəti 5 ildir işçilərin maaşını vermir

Binəqədi rayonu, 28 May Qəsəbəsində yaşayan ikinci qrup Qarabağ əli Həsənov Qurban İsa oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi bildirir ki, 5 ildir "Azəravtoyol" şirkətindən zəhmət haqqını ala bilmir:

"Mən, Həsənov Qurban İsa oğlu, bildirim ki, Ələtdə yerləşən "Azəravtoyol" şirkətində işləmişəm. Tikinti briqadam var idi. İş təhvil versək də, 5 ildir pulumu ala bilməmişəm. Məcbur qalıb, işçilərin pullarını özüm vermişəm.

Müdirimiz Əli adlı şəxs idi. "Azəravtoyol" şirkətinin tikinti işlərinə Bakıdan Yevlax şəhərinə qədər Əli müəllim rəhbərlik edirdi.

3 ay ərzində, demək olar ki, hər gün 140 km yol gedib-gəlmişəm. 4 min 200 manat pul verməlidirlər. İndiyədək ala bilmirəm.

Onu da qeyd edirəm ki, Əli müəllimin kürəkəninə min yüz manat borcum var. Bir yerdə işləmişik. Lakin pulumu ala bilmədiyim üçün onun borcunu da qaytara bilmirəm.

Əli müəllimin arxasında böyük vəzifəli şəxslər durur. Bu səbəbdən, rahat şəkildə işçinin haqqını tapdalayır. Səlahiyyətli qurumlardan xahiş edirəm ki, pulumun verilməsi üçün mənə kömək edilsin. Haqqım olanı istəyirəm".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adı çəkilən şəxslərlə əlaqə saxlamaq mümkün olmadı. Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"Guya mən hansısa sənədə imza atmışam..."

İmişli sakini özünün xəbəri olmadan arvadından boşayıblar

Imişli rayonu, Cəfərli kənd sakini Əliyev İsmayıl Abdulla oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi narazılıq edir:

"Mən, Əliyev İsmayıl Abdulla oğlu, yazaraq xahiş edirəm ki, problemimi işıqlandırınız.

Bildirim ki, şikayətim İmişli rayonu icra və Probasiya şöbəsinin icra məmuru Rəhil Paşayevdəndir. Belə ki, keçmiş həyat yoldaşım Ağayeva Gülnarə Adil qızı və onun yaxın qohumları icra məmurunu ələ alaraq, başıma oyun açırlar.

Qeyd edirəm ki, 2016-cı ildə yoldaşım boşanma üçün məhkəməyə müraciət edib və hakim iddianı təmin edib. Həmin vaxt ölkə xaricində olmuşam. Nə məhkəmədən, nə də boşanmadan xəbərim olmayıb. Azərbaycanda olmadığım

tarixdə "icra məmurunun yanında olub, hansısa sənədə imza atmışam" kimi göstərirlər. Guya mən demişəm ki, aliment borcunu ödəyə bilməyəcəm. Halbuki həmin vaxt mən xaricdə olmuşam.

Azərbaycana gələndən sonra bildişəm ki, 4900 manat aliment borcum yığılıb. Boşanmadan xəbərim olmadığı üçün ailəmin dolanması üçün yoldaşımın, onun dayı-

sının oğlunun və bacanağımın adına pullar göndərmişəm. İcra məmuru isə sənədlərdə qeyd edir ki, guya mən məcburi çağırılıblar.

Mən öz istəyimlə ölkəyə gəlmişəm. Azərbaycana gələndən 1 ay sonra İmişli Rayon Məhkəməsi məni həbs edib və qanunsuz olaraq 15 gün içəridə saxlayıblar.

Onu da qeyd edirəm ki, keçmiş yoldaşım Gülnarə, qarda-

şı Ağazadə Vüsal, xalası oğlu Quliyev Vüqar, dayısının yeznəsi Hacıyev Elşən xəbərim olmadan mənə məxsus mal-qaranı İmişli rayon mal bazasında satıblar. Xalası oğlu Vüqar bunu mənə notarial qaydada sübut edib. Mənə məxsus mal-qaranı satıb, özlərinə Bakı şəhərində ev alıblar.

Həyatım demək olar ki, təhlükədədir. Xəbərim olmadan başıma oyun açıblar. Bu yazdıqlarım onların mənə etdiyi qanunsuzluqların yalnız bir faizidir. Sizin sayt vasitəsilə, başda Ədliyyə naziri Fərid Əhmədov olmaqla, səlahiyyətli qurumlara müraciət edirəm. İcra məmurları açıq-aşkar reketçiliklə məşğuldurlar, tədbir görün".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları çəkilən şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Ramiz Mehdiyevin oğlu ilə bağlı qərar verilir

Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri Ramiz Mehdiyevin oğlu Teymur Mehdiyev yaxın günlərdə vəzifəsindən azad edilə bilər.

“Globalinfo.az” xəbər verir ki, bununla bağlı hazırlıqlar gedir.

Hətta müvafiq təqdimatın artıq tamamlandığı bildirilir. Sənəd ölkə başçısına təqdim edildikdən sonra Teymur Mehdiyev fəvqəladə hallar nazirinin müavini vəzifəsindən çıxarılacaq.

Qeyd edək ki, nazir müavini vəzifəsinə təyinat və azad edilmə qərarları Prezident tərəfindən imzalanan sərəncamla həyata keçirilir.

Oktyabrın 14-də Ramiz Mehdiyevlə bağlı başlanan cinayət işindən dərhal sonra Teymur Mehdiyevin də işdən çıxarılıb-çıxarılmayacağı barədə sosial şəbəkələrdə, o cümlədən media orqanlarında müzakirələr gedir.

Xatırladaq ki, Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri, AMEA-nın sabiq prezidenti, akademik Ramiz Mehdiyev barəsində Səbail Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 4 aylıq ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçilib. O, Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (Dövlətə xəyanət), 278.1-ci (Hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və ya onu zorla saxlama) və 193-1-ci (Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin ləqallaşdırılması) maddələri ilə ittiham olunur.

Eldar Əzizov binanın bir mərtəbəsini Mehdiyevə bağışlayıb

Prezident Administrasiyanın sabiq rəhbəri Ramiz Mehdiyevin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması onun sərvətini də gündəmə gətirdi.

22 il Azərbaycan hakimiyyətinin ən yüksək zirvəsində təmsil olunan Mehdiyev bu illər ərzində milyardlarla var-dövlətə sahib olub.

Mehdiyevin fəaliyyəti dövründə onu sərvət sahibi edən əsas adamlar isə rayon-şəhər icra hakimiyyətlərinin başçıları olub.

Demək olar ki, müxtəlif illərdə Bakının rayonlarına rəhbərlik edənlər Mehdiyevə villalar, yaşayış binalarında çoxsaylı mənzillər hədiyyə edib.

Məlumatla görə, Ramiz Mehdiyevə ən bahalı hədiyyə verənlərdən biri də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov olub.

Belə ki, Eldar Əzizov paytaxt meri gətiriləndən qısa zaman sonra Ramiz Mehdiyevlə isti münasibət qurmağı bacarıb.

Bu münasibət nəticəsində Eldar Əzizov Bakının mərkəzində yeni inşa olunan yaşayış binalarının birində bir neçə mənzili birləşdirərək Mehdiyevə hədiyyə edib.

Məsələ ilə bağlı Gununesi.info saytının əməkdaşımız Eldar Əzizovun özü ilə əlaqə saxlamağa çalışıb. Lakin paytaxt meri telefon zəngləri cavabsız buraxıb.

Ramiz Mehdiyevin həbsi xəbərlərindən sonra sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun da məsuliyyətə cəlb ediləcəyi gözlənilir. İspaniyanın nüfuzlu “Diario de Mallorca” nəşri yazır ki, Azərbaycan Baş Prokurorluğu Palma şəhər məhkəməsinə və Balear adalarının Korrupsiyaya qarşı Prokurorluğuna rəsmi məktub göndərilib.

Musavat.com xəbər verir ki, məktubda Mahmudovlar ailəsinin xaricdəki maliyyə əməliyyatları və ofşor şəbəkələri barədə geniş məlumat təqdim olunub. Bildirilir ki, Eldar Mahmudov və onun ailə üzvləri barəsində ayrıca cinayət işi aparılır və bu araşdırma 2018-ci ildə ləğv edilmiş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) keçmiş əməkdaşlarına qarşı qaldırılmış işdən tamamilə fərqlidir.

Sabiq nazirin də həbsi gündəmdə! İspaniya mediasından şok yazı

29,6 milyon avroluq mənimsəmə zənciri

Baş Prokurorluğun İspaniya tərəfinə təqdim etdiyi sənədlərə əsasən, dövlət büdcəsindən mənimsənilən 29,6 milyon avro əvvəlcə Latviyadakı banka köçürülüb. Həmin hesab Dominikan Respublikasında qeydiyyatdan keçmiş “Prime Design and Patenting SA” adlı ofşor şirkətə məxsus olub.

Şirkətin sahibi kimi göstərilən Sahib Əli oğlu Ağayev Eldar Mahmudovun yaxın çevrəsinə daxil olan şəxs hesab olunur. 2014-2015-ci illərdə bu vəsaitin bir hissəsi Mahmudovun oğlu Anar Mahmudovun nəzarətində olan digər ofşor şirkətlərin hesablarına köçürülüb.

Azərbaycan məhkəmə sənədlərinə görə, Sahib Ağayev 2018-ci ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində korrupsiya və mənimsəmə ittihamı ilə mühakimə olunub və 2020-ci il iyunun 16-da məhkum edilib. Mahmudovun digər qohumları və yaxın əməkdaşları da 10 milyondan çox manat dövlət vəsaitinin mənimsənilməsinə təqsirli bilinərək müxtəlif cəzalara məhkum olunublar.

Avropada yüz milyonlarla avroluq əmlak şəbəkəsi

Baş Prokurorluğun açıqlamasına görə, Anar Mahmudovun əldə etdiyi 29,6 milyon avro sonradan onun və ailə üzvlərinin İspaniya, Lüksemburq, İsveçrə və digər ölkələrdəki hesablarına köçürülüb. Bu vəsaitlər hesabına daşınar və daşınmaz əmlak, eləcə də biznes obyektləri satın alınır.

Komissiya roqatoriyası (beynəlxalq hüquqi sorğu) çərçivəsində əldə edilmiş məlumatlarda qeyd olunur ki, Mahmudovlar ailəsinin Azərbaycanda və Avropanın bir çox ölkəsində - İspaniya, Almaniya, Böyük Britaniya, Lüksemburq və İtaliyada - ümumilikdə 100 milyon avrodan artıq dəyəri olan əmlakları mövcuddur.

Prokurorluq bildirir ki, bu aktivlərin hamısı Eldar Mahmudovun nazir təyin olunmasından sonra onun həyat yoldaşı və övladlarının adına rəsmiləşdirilib. Rəsmi sənədlərə əsasən, həmin vaxta qədər ailə üzvlərinin bu miqyasda gəlirləri olmayıb.

Ramiz Mehdiyev fonunda yeni antikorrupsiya mərhələsi

Xatırladaq ki, bir neçə gün öncə Azərbaycan Prezident Administrasiyasının sabiq rəhbəri Ramiz Mehdiyev dövlətə xəyanət, korrupsiya və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqallaşdırılması ittihamları ilə həbs edilmişdi. Onun həbsi ölkədə yüksək vəzifəli keçmiş məmurlara qarşı aparılan antikorrupsiya kampaniyasının yeni mərhələsi kimi qiymətləndirilir.

Ekspertlər hesab edirlər ki, Eldar Mahmudovun adının yenidən gündəmə gəlməsi və İspaniya məhkəmələrinə göndərilən sənədlər bu dalğanın növbəti hədəfinin kim olacağını göstərir.

“Bizə məlumat verilməyib”

Sonda onu da qeyd edək ki, sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun həbs ehtimalı ilə bağlı yayılan informasiyalara onun vekili reaksiya verib.

Hurriyyet.az “Qafqazinfo”ya istinadən xəbər verir ki, vəkili Cavid Rzazadə E.Mahmudovla bağlı hər hansı araşdırma və ya cinayət təqibi aparılması barədə onlara məlumat verilmədiyini bildirib.

Vəkilin sözlərinə görə, son günlər mediada yayılan məlumatlardan xəbərdardırlar: “Prokurorluqdan bizə belə bir məlumat daxil olmayıb. Mən şəxsin vəkiliyəm. Eldar Mahmudov hansısa istintaq orqanında dindirilsə, mütləq xəbərim olardı”.

Müdafiəçi keçmiş MTN şefinin adının Ramiz Mehdiyevlə yanaşı hallandırılması barədə suala isə cavab verməyib.

Xatırladaq ki, İspaniyanın “Diario de Mallorca” nəşrinin yazdığına görə, Azərbaycanın Baş Prokurorluğu Palma şəhər məhkəməsi və Balear adalarının Korrupsiyaya qarşı Prokurorluğuna göndərdiyi məktubda Mahmudovlar ailəsi ilə bağlı məlumatlar təqdim edib. Azərbaycan Prokurorluğunun bildirdiyinə görə, hazırda sabiq nazir Eldar Mahmudov və digər şəxslər barəsində ayrıca cinayət işi aparılır. Əldə edilmiş məlumatlarda göstərilir ki, Mahmudov ailəsinin Azərbaycanda və Avropanın bir çox ölkəsində (İspaniya, Almaniya, Böyük Britaniya, Lüksemburq, İtaliya) 100 milyon avrodan artıq dəyəri olan əmlakları mövcuddur.

Azərbaycan Baş Prokurorluğundan isə bu barədə heç bir açıqlama verilməyib.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Tramp Ağ Evdə Zelenskini yenə "küncəə sıxıb"

"ABŞ prezidenti nalayiq ifadələr işlədib, xəritələri masadan atıb və onu hədələyib"

Vladimir Putinlə telefon danışığından sonra Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenskini Ağ Evdə qəbul edən ABŞ Prezidenti Donald Trampın Ukrayna başçısı ilə söhbəti kifayət qədər gərgin alınıb.

İngiltərənin "Financial Times" qəzeti, Tramp ilə Zelenski arasında Ağ Evdə baş tutan görüşdəki söhbətin bezi detallarını açıqlayıb.

Nəşrin Avropadakı diplomatik mənbələrə istinadla yaydığı məlumata görə, Tramp görüş zamanı əsəbiləşərək masadakı xəritələri stoldan atıb və nalayiq ifadələr işlədib, Zelenskiyə qarşı da aqressiv davranıb.

Mənbələrin bildirdiyinə görə, Zelenski görüşə Ukraynadakı cəbhə xəttini göstərən hərbi xəritələrlə gəlib.

Lakin Tramp sənədləri gördükdə onları masadan ataraq belə deyib: "Bu xə-

ritəyə təkrar-təkrar baxmaqdan bezmişəm."

Tramp daha sonra əlavə edib ki, "bu qırmızı xəttin harada olduğunu bilmirəm, orada heç vaxt olmamışam".

"Financial Times" yazır ki, Tramp bu zaman Putinin ritorikasına bənzər fikirlər səsləndirib və görüşün çox hissəsini məsləhət vermək tonunda keçirdib.

Nəşrin məlumatına əsasən, Tramp Putinin müharibəni təsvir etmək üçün istifadə etdiyi terminləri də təkrarlayıb və Zelenskiyə belə deyib: "Bu bir müharibə deyil, xüsusi əməliyyatdır. Əgər razılaşma əldə etməsən, ölkən məhv olacaq".

Hətta Trampın Donbas bölgəsinin tamamilə Rusiyaya verilməsini təklif etdiyi də iddia olunur.

Nəşrin məlumatına görə, iki lider arasında dialoq dəfələrlə gərginləşib. Trampın tez-tez nalayiq ifadələr işlədib. Zelenskinin isə Putinə etibar etməyin müm-

künsüzlüyünü vurğuladığı bildirilib.

Görüşdən sonra açıqlama verən Zelenski, Trampın sülh çağırışına ehtiyatla yanaşdığını bildirib.

"Reuters"-in məlumatına görə isə Donald Tramp Ağ Evdə Zelenski ilə danışmalar zamanı təkcə Ukraynaya deyil, həm də Rusiyaya təhlükəsizlik zəmanətinin verilməsi ideyasını irəli sürüb.

"Tramp hər iki tərəf üçün təhlükəsizlik təminatlarından danışmış və bu, ukraynalıları çaşıdırıb", - agentliyin mənbələri bildirib.

"Reuters" də təsdiqləyir ki, danışmalar zamanı Tramp Zelenskini müharibəni dayandırmaq üçün Rusiyaya ərazi güzəştinə getməyə çağırıb.

"Politico" nəşri isə yazır ki, ABŞ Prezidenti sonda ukraynalı həmkarına müharibənin hazırkı cəbhə xəttində dayanandırılmasını təklif edib. Zelenski isə bundan öncə Ukraynanın Rusiyanın hələ işğal etmədiyi ərazilərdən imtina etməsi tələbi ilə razılaşmayıb. "Nəhayət, Tramp görüşü "Yaxşı, indiki cəbhə xəttində buna son qoymağa çalışaq" deyərək yekunlaşdırdı", - mənbə bildirib.

Xatırladaq ki, Tramp və Putin yaxın iki həftə ərzində Budapeştdə növbəti təbətək görüş keçirmək barədə razılığa gəliblər. Qərb mediası bu dəfə də Alyaska ssenarisinin təkrarlanmasından - Putinin vaxt udməsindən və Trampın "barmağına dolamasından" ehtiyat edirlər.

Eyni zamanda, iddia olunur ki, Putin Donbasın qalan hissəsinin Rusiyaya verilməsini müqabilində Ukraynaya Zaporozhye və Xerson vilayətlərindəki bezi kiçik əraziləri geri qaytarmağı təklif edib. Bu da bir növ guya Putinin öz mövqeyində güzəştə getməsi kimi təqdim olunur.

Lakin əksər analitiklər Donetsk qalan hissəsinin Rusiyaya döyüşsüz təhvil verilməsini mümkün sayır və qeyd edirlər ki, bunu Putin də yaxşı bilir. Buna baxmayaraq, Rusiya başçısının müxtəlif "güzəştlər" təklif edərək, bunun müqabilində həmin ərazini istəməsi, bir tərəfdən Trampda guya danışıqlara və sülhə meyilli olması barədə təsəvvür yaratmaq, vaxt qazanmaq, digər tərəfdən isə müharibədən yorulmuş Ukrayna cəmiyyətində qarşıdurma və hakimiyyətdən narazılıq yaratmağa hesablanıb.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

ABŞ "Tomaqavk" raketlərini Ukraynaya niyə vermədi?

ABŞ-dan uzaqmənzilli "Tomaqavk" raketlərinin alınması təkcə onların mövcudluğundan asılı deyil, həm də bu silahların effektiv istifadəsi və hərbi koordinasiya məsələləri ilə bağlıdır.

Bu barədə jurnalistlərə açıqlama verən Ukrayna Prezidenti Volodimir Zelenski bildirib ki, ABŞ Prezidenti Donald Tramp bu raketlərin Ukraynaya verilməsinə ehtiyatla yanaşır, çünki Rusiya ilə diplomatik səviyyədə görüşdən əvvəl gərginliyin artmasını istəmir.

"Tramp açıq şəkildə dedi ki, "Tomaqavk"lar Amerikaya da lazımdır. Məncə, o, ruslarla görüşənə qədər eskalasiyadan çəkinir", - Zelenski vurğulayıb.

Ukrayna lideri həmçinin qeyd edib ki, Kiyev hazırda Avropa liderləri ilə birgə ABŞ-a silah tədarükü üçün müraciət məsələsində mövqeləri uzlaşdırır: "Biz Tramp ilə görüşdən dərhal sonra Avropa liderləri ilə danışdıq. Onlar da bu məsələ ilə bağlı ona müraciət etmək niyyətindədirlər. Hazırda daimi koordinasiya aparılır".

"Siz kimsiniz ki...?"

Xameneidən Trampa sərt cavab

İranın ali lideri Ayətullah Əli Xamenei ABŞ Prezidenti Donald Trampın "İranın nüvə obyektlərini məhv etdik" açıqlamasına kəskin reaksiya verib.

O, İranın nüvə sənayesinin ABŞ-ni maraqlandırdığını bildirərək Vaşinqtonun bu məsələdəki mövqeyini "zorakı və əsassız" adlandıraraq.

"ABŞ Prezidenti İranın nüvə sənayesini bombalamaqla öyünür. Problem deyil, qoy bunu xəyal etsin. Amma siz kimsiniz ki, hansısa ölkənin nüvə proqramı barədə olmalı və ya olmamalı qərarını verirsiniz? İranın nüvə sənayesi ABŞ-ı maraqlandırmır. Bu cür müdaxilələr yolverilməz, yanlış və zorakı davranışdır", - deyə o bildirib.

Trampın "regiona sülh gətirdik" açıqlamasına da toxunan Xamenei, Vaşinqtonun siyasətini ikili standart adlandıraraq: "Müharibələri siz başlayırsınız. ABŞ terrorla birlikdə müharibə təbliğatı aparır. Əgər belə deyilsə, bölgədə bu qədər ABŞ bazası niyə var?"

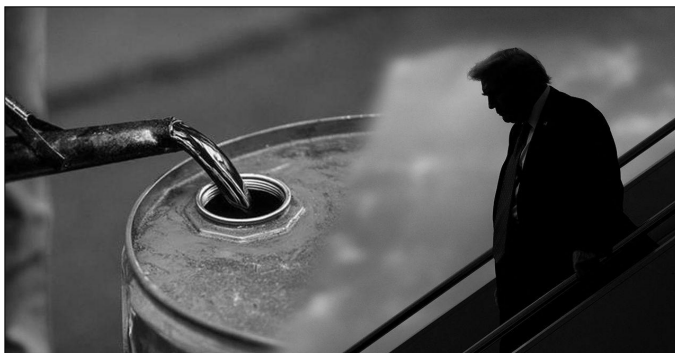
Xatırladaq ki, Donald Tramp ötən aylarda İsrail və Misir səfərləri zamanı İran əleyhinə sərt bəyanatlar vermişdi. Həmin dövrdə o, İran ilə İsrail arasında yaşanan gərginlik fonunda Xameneyini açıq şəkildə ölüm təhdidi etmişdi.

Trampın iddiası yalan çıxdı

Rusiyadan Hindistana neft ixracı davam edir

Hindistana Rusiya neftinin tədarükü heç bir fasilə olmadan davam edir. Bunu Rusiyanın "TASS" agentliyinə açıqlama verən Rusiya Xarici İşlər nazirinin müavini Andrey Rudenko Rusiya neftinin Hindistana göndərilməsinin dayandırılıb-dayandırılmadığı ilə bağlı suala cavabında deyib.

Bu açıqlama, ABŞ Prezidenti Donald Trampın Hin-

distan Baş naziri Narendra Modinin Rusiyadan xam neft alımını dayandıracağına da-

ir "təminat verdiyi" barədə bəyanatından sonra gəlib. Hindistan Xarici İşlər Na-

zirliyi isə məsələ ilə bağlı açıqlamasında bildirib ki, enerji təchizatı sahəsində ABŞ ilə dialoq davam edir, lakin ölkənin enerji siyasəti ilk növbədə Hindistan istehlakçılarının maraqları əsasında formalaşır.

Xatırladaq ki, ABŞ Ukrayna müharibəsindən sonra Rusiyadan ən çox neft idxal edən ölkələrdən biri olan Hindistana qarşı bu ticarəti əsas gətirərək 50 faiz gömrük rüsumu tətbiq etmişdi.

44 günlük haqq savaşımızın qəhrəmanı

İkinci Qarabağ savaşımızda amalı Vətən torpağını qorumaq, yağıya mübarizliklə qalib gəlmək amalı ilə döyüşə girib qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə ucalan oğullardan biri də Tahir Əlizadədir. 1994-cü il iyunun 21-də Biləsuvar şəhərində dünyaya gələn, ölümsüzlüyə qovuşub adını tariximizin şərəfli səhifəsinə yazan igidi Azərbaycan xalqı ürayində yaşadır, eləcə gələcək nəsillər də onunla fəxr edəcək, cəsarətdə, hünərdə ona oxşamağa çalışacaqlar.

Vətən sevdalı orta məktəbi bitirəndə çıxışı zamanı bildirib ki, Ermənistan neçə ildir bizimlə ədalətsiz müharibə aparır. Günahsız qanlar töküldü, Qarabağımızı işğal edib. Bundan çox narahatam. Belə bir ağır vaxtda mən öz yerimi cəbhə bölgəsində görürəm. Vətənin çətin günündə ona siper dürmək hər bir gəncin vicdan borcudur.

Tahir dedi ki, Ordu sıralarına gedib və cəbhə bölgəsinin əsgəri olmağına sevinib. Üreyi həmişə erməni quldurlardan qısa almaq hissi ilə döyünən üzərinə düşən bütün tapşırıqların öhdəsindən dəqiq və vaxtında gəlib, əsgər yoldaşları, komandirləri tərəfindən sevilib, dərin hörmət qazanıb. Eləcə cəsarətlə, igidliyi qatıldığı təlimlərdən ona həmişə uğur gətirib. Əsgərliyi bitirəndə ermənilərdən alacağı öcə görə ömrünü hərbi sahəyə bağlayıb.

Gizir rütbəsinə xidmətini davam edən, Vətən torpaqların azadlığı uğrunda vuruşmağı özünə şərəf bilən və buna nail olmaq üçün Tahir Əlizadə hərbi biliklərə dərin yiyələnib. Qarabağımızı azad etmək istəyi onu təcrübəli, peşəkar bir hərbiçiyə çevirib və məqamı yetişəndə bu yolda döyüşməyə hazır durub.

Nəhayət, Azərbaycan Ordusunun giziri olan Tahir Əlizadə 2020-ci il sentyabrın 27-də minlərlə Vətəni öz qanı bahasına yaşadan qeyrətli oğulları kimi arzusuna çatıb. Belə ki, erməni təxribatı nəticəsində İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda yağıya qarşı ilk döyüşə girib. Və elə ilk gündən ən ağır vuruşların qəhrəmanı olub. Tahir təkli mərd igidlərin hesabına yeni-yeni kəndlər, qəsəbələr bir-birinin ardınca əsarətdən azadlığa çıxıb. Cəbrayıl, Füzuli, Qubadlı və Şuşanın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə savaşmış. Atıldığı ağır müharibə meydanlarının birində qəlpə yarası alıb. Azca müalicədən sonra yenidən yağıya qan qusdurub. Gizir Tahir Əlizadə Şuşa uğrunda zəfər savaşımızda sonlarında meşəlik ərazidə çətin döyüş tapşırığını uğurla həyata keçirib. Burada yaralı yaralı əsgərlərini xilas edərkən özü də qəfil atılan gülləyə tuş gəlib. Bakı Sağlamlıq Mərkəzinə gətirilib, həkimlər nə qədər çalışsalar da, şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Minlərlə insanların acı göz yaşları içində Biləsuvar şəhərində dəfn edilib. Cəsarətlə döyüşüb canını Vətənə fəda edən Biləsuvar elini qəhrəman oğlu ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Döyüşdə fərqlənməyə görə", Füzulinin, Cəbrayılın azadlığı uğrunda medallarla təltif olunub.

Azərbaycan xalqı Tahir Əlizadənin müqəddəs amallar uğrunda haqq savaşımızda göstərdiyi qəhrəmanlığı heç vaxt unudulmaz, həyat yolu gələcək nəsillərə nümunə göstərilir.

Zəfər ORUCOĞLU

Vətən yolunda canından keçən igid

Şəhid Saleh Məcidzadənin adı xalqın dilində böyük qürurla, iftixarla səslənir

Vətənə sevdalanıb 44 günlük haqq savaşımızda adını Azərbaycanın yeni, şanlı səhifəsinə yazan qəhrəmanlardan biri də Saleh Nəriman oğlu Məcidzadədir. Həyatı dərk edən gündən doğma yurdunun daşına, torpağına ürkədən bağlanan Salehin son damla qanına qədər yağıya qarşı döyüşüb canından keçməsi bu ilahi sevgidən irəli gəlirdi. Şərəfli ölümü ilə ölümsüzlüyə qovsan qəhrəmanımız indi aramızda olmasa da, qısa ömrü doğma Azərbaycanın hər qarışına sonsuz məhəbbət mücəssməsinə dönərək ürəklərdə yaşayır. Adı xalqın dilində böyük qürurla, iftixarla səslənir.

Vətənin dar günündə harayına məqamında çatan, müharibənin ilk günündən ağır döyüşlərdə şücaət göstərən Saleh Məcidzadə 16 iyul 1994-cü ildə Biləsuvar rayonu, Nəsimikənd kəndində dünyaya göz açıb. Halal bir ailənin övladı olan bu üreyi sevdalı oğlan xeyirxah əməllərə tapınmaqla xalqına, millətinə gərəkli boyabaşa çatıb. Səmimiyyəti, saf əxlaqı, vətənpərvərliyi məktəb illərində ona hörmət qazandıraraq. Yaratmağı, yaşatmağı özünə həyat prinsipi seçib. 15 yaşından universal idman növü ilə məşğul olmağa başlayıb. Ölkədə keçirilən qatıldığı bütün idman yarışlarının qalibləri cərgəsində olub. Qazandığı nailiyyətlə tanınıb, sevilib. Ordu idman növləri üzrə keçirilən yarışlarda yüksək nəticələr əldə edib. Qaldı ki, doğma yurdun düşmən tapdağında qalması onu heç cür rahat buraxmayıb. Buna görə də orduda xidmət etməyi daha üstün tutub. Əsgərliyə cəbhə bölgəsində başlayıb.

Vətəni göz-bəbəyi kimi qoruyub, uğrunda canından, qanından hər an keçməyə hazır olub. Qısa zaman kəsiyində xidmət etdiyi hərbi hissənin ən sayılın əsgəri olub. Sonra Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin sıralarına qatılıb. Təlimlər zamanı yüksək döyüşçü keyfiyyətləri göstərən, gizir rütbəsinə yüksəlib. Müharibə meydanında yağına başını ezmək üçün əsl güc sahibi olaraq yetişib. Saleh bir yerdə xidmət edən əsgərlərə bildirib ki, artıq mən Vətən torpaqların azadlığı uğrunda şəhid olmağa belə hazıram, siz də hazır olun. Müqəddəs yurd yerimiz-Qarabağımızı nəyin bahasına olursa-olsun mənfur erməni diğallardan

azad etmək hər bir gəncin borcudur.

Saleh Məcidzadə Aprel döyüşlərində Vətən torpaqların müdafiəsinə qalxıb. Mərdliklə vuruşub, yağıya qan qusdurub. Lələ təpəyə Azərbaycanın üçrəngli qələbə bayrağı sancılarda şanlı qələbəmizin lap yaxında olduğuna tam inanıb. İgid əsgər daha sonra Tovuzda azadlıq divisiya qruplarının məhv etməsində xüsusi məharət göstərən və təltif edilib.

Qəlbində torpağa məhəbbət, düşməne nifrət hissi günbəgün alovlanan Saleh Məcidzadə Vətən müharibəsinin ilk günündə qeyri-bərabər döyüşdə düşməne ciddi itkilər verib. Qələbəyə olan inamı neçə-neçə ağır müharibə meydanından onu üzəgə çıxarıb. Döyüşdən-döyüşə bərkiyən, hər qarşı torpaq uğrunda rəşadətli vuruşan qəhrəman Vətən oğlu 11 oktyabr 2020-ci ildə Cəbrayıl istiqamətində gedən haqq savaşımızda şəhadətə qovuşub. Adı əbədi olaraq yaddaşlara köçən Saleh Məcidzadə ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Vətən müharibəsi iştirakçısı", Cəbrayılın, Kəlbəcərin, Füzulinin azadlığına görə medallara və "Azərbaycan bayrağı" ordeninə layiq görülüb.

Bəli, torpaq şəhid qanı ilə Vətən olur. Azərbaycanın hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazılan 44 günlük haqq savaşımızda Saleh kimi qeyrətli oğullar bir daha bunu öz qanları bahasına sübut etdilər. Onun göstərdiyi qəhrəmanlıq heç vaxt unudulmaz.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər
Birliyinin üzvü

Qarabağımızın xilaskarı kimi tarixdə iz qoyan Ziyəddin

30 il düşmən tapdağında qalan əzəli cənnət məkan yurd yerimiz- Qarabağımız 44 günə Ziyəddin kimi igid, Vətən qeyrətli oğulların qanı bahasına azadlığa qovuşdu. Odlardan, alovlardan keçərək qazanan parlaq qələbəmizin qəhrəmanlıq simvoluna çevrilən Ziyəddin Ariz oğlu Xanaliyev 1999-cu il yanvarın 16-da Biləsuvar

rayonunun Ağalığənd kəndində anadan olub. Qısa, olduqca şərəfli ömrü yoluna mərdlik, şücaət yazılan bu, Vətən sevdası indi təkə doğulduğu kəndin deyil, bütün Azərbaycanın iftixar mənbəyi, qürur yeridir. Həmçinin şəhid Ziyəddinin Vətən, torpaq sevgisi zaman-zaman gələn nəsillərə nümunə olacaq.

Torpaq, Vətən uğrunda canını fəda edərək ölümsüzlüyə qovuşan Ziyəddin orta təhsilini qonşu Təzəkənd kənd orta məktəbində alıb. Ana südü ilə birgə canında, qanında mərdlik, cəngavərlik ruhu axan gənc ordu sıralarında xidmət etməyi hər şeydən üstün tutub. Dost, tanışa da belə deyib: "Vətənimizin torpaqlarına yağı da danıb. Belə bir vaxtda yurda dayaq durub, onu alınmaz qalaya çevirmək daha müqəddəsdır. Hazırkı zamanda mən öz yerimi cəbhə bölgəsində görürəm. Yaxın vaxtlarda ordumuzun qələbəsinə də tam inanıram. Çünki yeni nəslin qəhrəmanı, fədakar oğulları artıq yetişib. Vətən qarşısında bizim indiki birinci borcumuz düşmənin başını ezmək, onu məhv etməkdir. Gedirəm, əgər müharibə başlansa işğal olunmuş torpaqlardan erməni diğallarını tamam təmizləyənə qədər silahımı yerə qoymaram".

Ziyəddin əsgər olduğu gündən cəsur, mərd, Vətən uğrunda hər an canından keçməyə hazır bir gənc olaraq tanınıb. Eləcə onda olan yüksək mədəniyyət, əxlaq

əsgərlərə nümunə göstərilir. Komandirləri Ziyəddini daha çox verilən tapşırıqlara ürəklə yanaşmasına, təlimlərdə fədakarlığına görə sevir.

Bir sözlə, Ziyəddin doğma Azərbaycana yararlı övlad kimi hərbi xidmətini layiqincə yerinə yetirib evə dönüb. Mülki gəmidə işləməyə başlasa da, yağıdan alacağı öcə də hazır durub. Odur ki, 27 sentyabr 2020-ci il tarixində İkinci Qarabağ müharibəsi başlayanda könüllü olaraq Azərbaycan Ordusu sıralarına qatılıb.

Vətən torpaqlarının Erməni işğalından azad edilməsi uğrunda həyata keçirilən bir-birindən çətin hərbi əməliyyatlarda mərdliklə vuruşub. Həmişə də döyüş meydanından zəfərlə çıxıb. 6 noyabra kimi neçə-neçə ölüm-dirim savaşında keçib. Yağıya vurduğu sarsıdıcı zərbələrinin sayı gündən-günə artıb. Hər qarşı torpaq uğrunda ermənilərin üstünə qartal tək şığıyıb.

6 noyabrda Şuşada Vətənə can borcunu şərəflə verib. Belə ki, qeyri-bərabər döyüşdə ağır yaralanıb, Vətən əşqi ilə döyünən üreyi əbədi dayanıb, yeni ulduzlu bir dünya yaşamaq üçün doğma kənd qəbiristanında sevdalandığı torpağın sinəsinə baş qoyub. Dövlət də öz üreyi sevdalı oğlu Ziyəddin Xanaliyevi ölümündən sonra "Vətən uğrunda" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medalları ilə təltif edib.

Zəfər ORUCOĞLU

Prezident Administrasiyasının, AMEA-nın keçmiş rəhbəri Ramiz Mehdiyevin cinayət məsuliyyətinə cəlb olunması ilə ehtimal olunan cinayət orqanlarının siyahısı yayılmaqdadır. Bu orqanlardan birinin də Prezident köməkçisi, uzun illər mətbuatı kurasiya edən Əli Həsənovun olmasını təkcə mətbuat nümayəndələri demir. Deyənlər çoxdur, deməsələr də Əli Həsənovun Ramiz Mehdiyevin “sağ əli”, “sol ayağı” olduğunu uzun illərin PA yoldaşlığı ortaya qoyur. Düzdür, bu “ağsaqqal cinayəti” mediaya sızan kimi Əli müəllim “daş atıb, başını tutdu” ki, o hara Ramiz Ənvər oğlu hara, heç son 5 ildə zəngləşməyiblər də. Amma ...

Qarabağ qaziləri Əli Həsənovu məhkəməyə verir

Prezidentin sabiq köməkçisi vəzifəsindən sui-istifadə edərək zibilxanani dayısı oğlu Məmməd Cəfərovun adına mənimsəyib; zibilxanana “40 pilləkən” kafesinə, pivə evinə çevrilib

Amma hələ istintaq təzə başlayıb, kimin kimlə hansı planlar cızdığı, hansı xəyallara qapıldığı sonra bilinəcək. Bizim demək istədiyimiz Əli Həsənovun Prezident köməkçisi görevindən şəxsi məqsədləri üçün sui-istifadə etməsini konkret faktlarla diqqətə çatdırmaqdır. Ən birinci, “JEK” müdiri dayısı oğlu Məmməd Cəfərovu Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRŞ) 5 üzvündən biri təyin etdirib. 2022-ci ildən Audiovizual Şura adlandırılan bu qurumun üzvlüyünə peşəkar tele-radio işçilərinin yox, “jekist”in seçdirilməsi Prezidentin mətbuat siyasətini yönədən köməkçiyə qohumlarının vəzifəsi ilə “fəxr etməsi” üçün lazım idi? Hər halda özü vəzifəsindən sui-istifadə edib, vəzifə verdiyi qohumları ilə fəxr etdiyini giz-

lətmirdi. Qohumları da borclu qalmırdı.

Elə həmin dayısı oğlu, MTRŞ üzvü Məmməd Hüseyn oğlu Cəfərovun adına Qarabağ qazilərinin 10 il istedikləri “İçərişəhər” metrostansiyasının yanından Nərimanov heykəlinə doğru uzanan pilləkənin başındakı zibilxanani özəlləşdirib, “40 pillə” kafesinə çevirməsi, sonra “Xırdalan pivə evi”nə dəyişdirməsi də Prezidentin keçmiş köməkçisinin vəzifəsindən sui-istifadəsinə daha parlaq misaldır. 10-15 ildən çoxdur prokurorluq, məhkəmə qiymət vermir, özünüz qiymət verin, Qarabağ qaziləri PA-ya müraciət edib istifadəsiz zibilxanani istifadələrinə verməyi xahiş edirlər və ... PA-nın şöbə müdiri, sonra Prezident köməkçisi olmuş Əli Həsənov Qarabağ əlliləri, qazilərinə zibilxanani da qıymır ki, elə özü “40 pillə” kafesi edər də! Özü də iş məhkəmənin icraatında, prokurorluğun araşdırmasında ola-ola Əli Həsənov zibilxanani dayısı oğlunun adına Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestr Xidmətində 2015-ci ildə qeydiyyatdan keçirib. (Məhkəmə hakimiyyətinin “müstəqilliyinə” baxın, bu zibilxana ilə bağlı 50-yə yaxın məhkəmə işinin heç birisi sona çatmayıb!) Amma Reyestr Xidməti elə 5 il qabaq bildirib ki, həmin sahə qeydiyyatdan alınmayıb. Araşdırma aparan Səbail prokurorunun Nazim adlı köməkçisi pıçıldayıb ki, Əli Həsənov oranı mənqirəyib. Sonra BŞİH-dən Cəfərov Məmməd Hüseyn oğlunun adına özəlləşdirildiyi vurğulanıb. Qarabağ qaziləri də qalıblar mat-məəttəl ki, axı cavabdeh Səbail RİH-in hüquq şöbəsinin müdiri Hafiz Aberkarovun (adı “MTN işi”ndə keçirdi-

M. B.) Səbail məhkəməsinin hakimi Nurəddin Bağirova verdiyi saxta “kupça” həmin zibilxananın “Alyans-F” MMC-yə məxsus olduğunu qeydə alıb. (?) Belə çıxır, Üzeyir bəyin ünlü personajının “qızın iki adaxlısı var” deyimi kimi, zibilxananın iki “kupçası” var? Əli Həsənov görevindən alınsa da, “40 pillə” kafesindən əlini üzmədi, Səbail prokurorluğu da vəzifəli şəxs(lər)in əmlak korrupsiyasına qiymət verməkdən imtina etdi. Hətta Səbail RPI-nin müstəntiqi Fərid Soltanlı əməli CM-in 188-ci (“Torpaq üzərində mülkiyyət, istifadə və ya icarə hüququnu pozma”) maddəsi ilə tövsif edib və sonra Əli Həsənovun sifarişləri ilə Məmməd Cəfərovun izahatını da telefona cavab vermədiyi “əsas”ı ilə almayıb. Halbuki burda CM-in 308-ci - vəzifədən sui-istifadə etmə maddəsi tətbiq olunur və ibtidai istintaqı da polis yox, CPM-in 215.3 maddəsinə əsasən prokurorluq aparmalıdır. Prokurorluq isə heç polis müstəntiqinə də nəzarət edə bilməyib. Beləcə Əli Həsənova “gözün üstə qaşın var”, “40 pilləli kafən, pivə evin var” deyən olmayıb, olsa da 3-5 manata susdurulub. Məmməd Cəfərov isə dünyasını dəyişib.

İndi Qarabağ qaziləri Əli Həsənovu məhkəməyə verməyə hazırlaşır. Prezidentin köməkçisi, PA rəhbərinin “sağ əli” olmuş şəxs Qarabağ qazilərinin həm sahibkarlıq, həm mülkiyyət hüquqlarını pozub. Elə bunun özü də dövlətə xəyanət kimi bir şeydir, yox?

“Tak şto”, Əli Həsənov, özünə vəkil tut! Onsuz da “Ramiz Mehdiyev işi”ndə vəkilərsiz keçinə bilməyəcəksən.

Məğrur BƏDƏL SOY

Qazilər ərik ağaclarıdır Vətən bağında

Bar(ıt)ları qurtardığında salam verən yoxdur

“Bir ceviz ağacıyam Gülhanə parkında. Nə sən bunun fərqindəsən, nə polis fərqiində”
Nazim Hikmət

Nazirlər Kabineti Prezidentin 23.12.2024-cü il tarixli Fərmanına “ikiqat” müddətdə əməl edib, 6 aydan sonra təqaüd, müavinətlərlə bağlı təkliflərini verib. Di gəl, müddətdən fərqli olaraq, artımlar ikiqat yox, 10-20 faiz arasında, hətta sıfır olub.

Ən çox danışılan, daha çox manipulyasiya predmetinə çevrilən 80 manatlıq “veteran pulu” artımlarının 0 faiz olması, elə bil, “qurba-

ğa gölünə daş atıb”. Daha nə sosial deputatların, nə də hökumətin səsi çıxır. Belə görünür, Azərbaycanın savaşı veteranları Vətən bağında ərik ağacları imiş. Nə qədər ki, barları-barıtları vardı, dövlət (başçısı) də qiymət-salam verirdi, millət (məclisi) də. Barları-barıtları qurtardığında indi salamverən, qiymətləndirən yoxdur. Eldə deyildiyi kimi, bağda ərik var idi, salamməlik var idi; bağdan ərik qurtardı, salamməlik qurtardı.

Qazilərə “salamdan imtina” elə 8 Noyabr 2020-ci ilin ZƏFƏRindən sonrakı aydan başlayır. “Sosial” hökumət başbirlənləri Prezidentə 29.12.2020 -ci il tarixli fərmanla qazilərin, şəhid ailələrinin pensiyalarına əlavəni nəzərdə tutan “Əmək pensiyaları haqqında” Qanunun 19-cu maddəsinin ləğvinə imza atdırdılar; 23.12.2021-ci il tarixli Prezident Fərmanı ilə hərbiçilərin vəzifə maaşlarına müəyyən olunan 20 faizlik əlavə qazi və şəhid ailələrinin pensiyalarının 20 faiz artımla hesablanmasına gətirmədi ki, ŞƏHİD, ƏLİLİN “BARITI QURTARIB”, DÖVLƏTƏ SİĞORTA-“QAN-HAQQI” ÖDƏMİR. (?) Şəhiddən qanpulu tələbi isə 05.11.2022-ci ildə Milli Məclisdə aktlaşdırıldı, “Əmək pensiyaları haqqında” qanunun 29.2 -ci qazi, şəhidlərin tutmuş olduqları vəzifələr üzrə təminat xərcliyinin artmasına uyğun pensiyalarının artması maddəsi ləğv olundu. Axı ŞƏHİD DAHA DÖVLƏTƏ QAN-HAQQI-MƏCBURİ SİĞORTA HAQQI ÖDƏMİR!(!?)

Müharibə veteranlarının 80 manatına sıfır artım ayıranlar, heç olmasa, onların işlə, torpaqla, sosial infrastrukturla sıfır vergi ilə təmin olunmalarına, işləyənlərin əmək haqqının vergiyə cəlb olunmayan məbləğini artırmağa diqqət etsinlər. Qazilərə ərik ağacları kimi baxmaq yanlışdır, onlar Vətənin qədir ağaclarıdır, qazilərin qədrini bilin!

Məğrur BƏDƏL SOY

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə “Böyük Qayıdış”

Bu gün - 20 oktyabr 2025-ci il tarixində Zəngilan şəhərinin işğaldan azad olunmasının 5 ili tamam oldu. Xatırladaq ki, Azərbaycan Ordusunun 27 sentyabr 2020-ci ildə düşməni təxribatlarına cavab olaraq torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda başladığı əks-hücum əməliyyatları nəticəsində Zəngilan şəhəri təxminən 30 illik işğaldan azad olunmuşdur.

Məlumat üçün bildirik ki, Zəngilan rayonu erməni-rus işğalçıları tərəfindən ələ keçirilərkən bir şəhər, 5 qəsəbə və 83 kənddən ibarət, rayonun əhalisi isə 45 min nəfərdən çox idi. Məhz bu qanlı tarixdən sonra, digər işğal edilən rayonlarımızın sakinləri kimi, Zəngilanın əhalisi də müvəqqəti olaraq Respublikanın 43 rayonunda məskunlaşdı.

Zəngilanın işğalından sonra buradakı tarixi, dini abidələr, o cümlədən çox sayda məscid, yüz illərdə orada yaşayan Türk xalqlarına mənsub türbələr, qədim dövrlərdən və orta əsrlərdən qalan milli-mədəniyyət nümunələrimiz erməni vandalları tərəfindən vəhşicəsinə məhv edildi, dağıdıldı. Həç də təsadüfi deyilki, digər əksər rayonlarımız kimi Zəngilanın yaşayış əraziləri, o cümlədən Zəngilan şəhəri işğaldan azad olunarkən tamamilə yaşayışa yarasız vəziyyətdə idi. Belə desək, şəhərdə daş daş üstə qalmamışdı. Məhz bu səbəbdən də Zəfər günündən dərhal sonra Prezident İlham Əliyevin ilk qərarlarından biri işğaldan azad olunan rayonlarımızın yenidən qurulması və illər öncə öz dədə-baba yurdundan qovulan vətəndaşlarımızın geri qaytarılması ilə əlaqədər oldu. Hansıki, Prezidentin təsdiq etdiyi “Böyük Qayıdış Proqramı” hazırda Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yeni inkişaf dövrünə gətirib çıxarmaqdadır. Belə ki, hələ 2020-ci ilin noyabr ayının 10-da Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində işğaldan azad olunan torpaqların yenidən qurulacağını bəyan etmişdi: “Məcburi köçkünlər yaxşı bilirlər ki, onların öz dədə-bala torpaqlarına qayıtması üçün biz əlimizdən gələni edəcəyik, işğaldan azad edilmiş bu torpaqları yenidən quracağıq”.

Ölkə başçısının dediyi kimi də oldu. Artıq 5 ildir ki, “Böyük Qayıdış Proqramı” çərçivəsində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə yaşayış əraziləri yenidən qurulur, yollar inşa edilir, yeni istehsal müəssisələri yaradılır, ərazilər minalardan təmizlənir və keçmiş məcburi köçkünlər mərhələli şəkildə öz doğma

sait bu layihələrə gedir. Çünki 60 kilometrdən çox tunellər, körpülər, elektrik stansiyaları, su anbarları inşa edilir. Biz artıq orada 30-dan çox su elektrik stansiyasını işə salmışıq, dəmir yolları çəkmişik. Təqribən 2-3 ildən sonra əsas infrastruktur layihələri başa çatacaq və on-

Hazırda Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə fəaliyyətə başlayan idarə və müəssisələrdə - səhiyyə, təhsil, mədəniyyət, turizm, sənaye, energetika və sair sahələrdə çalışan insanların sayı 30 min nəfərdən artıqdır. Bu ilin sonunadək daha 20 min vətəndaşımızın öz doğma yurdlarında məskunlaşacağı bildirilir.

Onu da xatırladaq ki, 2025-ci ildə Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Stratediyası”nın və “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair II Dövlət Proqramı”nın hazırlanması haqqında sərəncam imzalayıb. Artıq bu sərəncamdan irəli gələn tədbirlər planı həyata keçirilməkdədir. İnənirə ki, hazırda bərpa, yenidənqurma, inkişaf, çiçəklənmə dövrünü yaşayan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur tezliklə regionun ən böyük sənaye

Azərbaycanın əsrarəngiz yaşayış ərazilərindən birinə çevriləcəyinə şübhə yaratmır. Şübhə yoxdur ki, yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyan Zəngilan rayonunda görülən işlər artıq öz bəhrəsini verməkdədir. Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, 1-ci pilot layihə olan - Ağalı kəndindən 200 evdən ibarət olan “ağıllı kənd” indi nəinki bölgəmizin, hətta dünyanın ən müasir kəndlərindən biri hesab olunur. İnənirə ki, bu rayonda görülən işlər nəticəsində Zəngilan şəhərinin ilk sakinləri də tezliklə öz tarixi yurdlarına qədəm qoyacaqlar.

Zəngilan - bölgənin mühüm nəqliyyat qovşağı

Sonda Zəngilanın mühüm nəqliyyat qovşağı olmasına da diqqət ayırıraq. Bəlli olduğu kimi, bu rayon mühüm nəqliyyat dəhlizi üzərində yerləşir və burada inşa olunan Beynəlxalq Hava Limanı təkcə

“Böyük Qayıdış”dan böyük inkişafa

Və yaxud Azərbaycanın inkişafında Zəngilanın gələcək rolu

yurdlarına qayıdırlar.

Yeri gəlmişkən, bu gün - 20 oktyabr 2025-ci il tarixində açıqlanan rəsmi statistikaya əsasən, təkcə Xankəndi şəhəri, Ağdərə və Xocalı rayonları üzrə 19 yaşayış məntəqəsində 1040 ailə - 4064 nəfər keçmiş məcburi köçkün məskunlaşmışdır. Ümumilikdə, bu ərazilərə 22 mindən çox vətəndaşımız qayıdıb və onlar bütün sosial xidmətlərlə təmin olunub. Hazırda ərazidə 546 sahibkarlıq obyektinin fəaliyyət göstərdiyi, 3 mindən artıq şəxsin işlə təmin olduğu bildirilir.

Böyük Qayıdışdan böyük inkişaf mərhələsinə

Onu da bildirik ki, “Böyük Qayıdış Proqramı”na dağılmış şəhər və kəndlərin yenidən qurulması ilə yanaşı, “ağıllı kənd”lərin salınması, infrastruktur layihələrin icrası, yaşıllıqların, meşə sahələrinin bərpası, eləcə də hava limanlarının tikintisi və s. daxildir. Prezident İlham Əliyev bu ilin əvvəlində Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə əsas infrastruktur layihələrin qısa müddətdə başa çatacağını bildirmişdi: “Biz əsas infrastruktur layihələrini yəqin ki, 1-2 ilə başa çatdıracağıq. Ən çox və-

dan sonra yaşayış fondunun yaranmasına istiqamətləndiriləcək məbləğ daha böyük olacaqdır”.

Qeyd edək ki, “Böyük Qayıdış Proqramı”na uyğun olaraq 2022-ci ilin iyun ayından etibarən Zəngilanın Ağalı kəndinə də köç prosesinə start verilib. 30 ildən artıq məcburi köçkünlük həyatı yaşayan soydaşlarımız böyük sevinc və qürur hissi ilə öz dədə-baba yurdlarına qayıdırlar.

mərkəzinə, turizm ərazisinə çevriləcək və ölkə iqtisadiyyatına böyük töhfə verəcəkdir.

Əlbəttə, Zəngilan şəhərinin işğaldan azad olduğu bugünkü tarixdə burada görülən işləri də xüsusilə qeyd etməliyik. Yeri gəlmişkən, 30 oktyabr 2023-cü il tarixində baş nazir Əli Əsədov tərəfindən təsdiq edilən “Zəngilan şəhərinin 2040-cı ilədək inkişafına dair Baş planı”nın icrası da bu şəhərin

Zəngilanın deyil, ümumilikdə bölgənin inkişafına töhfə verəcək əsas strateji obyektlərdəndir. Ümid edirik ki, Zəngilan Beynəlxalq Hava Limanı Qarabağın önəmli nəqliyyat qovşağına çevrilməsində də aparıcı rol oynayacaqdır. O cümlədən, bu hava limanı Zəngəzur dəhlizinin hava nəqliyyatı infrastrukturunu ilə gücləndirilməsi baxımından da olduqca mühüm strateji əhəmiyyətə malikdir.

“Hurriyyat”

Bu günlərdə şairin 100 illik yubileyi ərəfəsində Şəki Dövlət Dram Teatrının səhnəsində Əməkdar İncəsənət xadimi Mirbala Səlimlinin rejissor traktofkasında ədibin qələmə aldığı “Dar ağacı” tarixi faciə janrında olan pyesinin tamaşasına maraqla baxdım.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Pyesdə əsas obrazlardan biri Xilafətin Azərbaycanda valisi olan Akşin surətidir. Bu obrazı aktyor Xəyal Salahov ifa edir. Qeyd etmək lazımdır ki, Akşin “Dar ağacı” pyesinin əsas obrazlarından biridir və o, pyesin dramatik mühitində mühüm rolunu xarakterə hesab edilir. Tamaşa boyu aktyorun ifasında Akşin obrazı qardaşının əks istiqamətinə yönəlməklə, ərəb xilafətinin göstərişlərinə daha çox bağlılığı ilə diqqət mərkəzində olmağı bacarır. O, vətəninə, öz xalqına olan bağlılığında daha zəif birisi olmaqla güc və qorxu vasitəsilə üsuli-idarəetməni gələcək rifahı kimi görür. Aktyorun ifasında Akşin təkə ideallara bağlı olmayan, həm də duyğusal, insani tərəfləri olan bir obrazdır. Onun daxili konfliktləri, qorxuları, sevgi və dostluq duyğuları səhnədə ifa vasitələrində müxtəlif detallarla təqdim edilir. Həmçinin Akşinin taleyi pyesin tragik xəttini təşkil edir.

Tamaşada maraqlı surətlərdən biri də Sabutay obrazıdır. Sabutay obrazı Babək kimi milli qəhrəmanların və Akşin kimi mübarizlərin soyundan doğulan gənc nəslin təmsilidir. Onun vasitəsilə təqdim edilən səhnə əsərində azadlıq və milli azadlıq uğrunda mübarizənin davamlılığı göstərilir. Sabutay, həm keçmişin qəhrəmanlarını, həm də indiki dövrün ümidlərini özündə birləşdirir. Həmçinin Sabutay obrazı gəncliyin idealizmini və enerjisini özündə əks etdirir. O, öz dövründə baş verən zülm və ədalətsizliklərə qarşı çıxan, gələcəyə ümidlə baxan bir gənc kimi təqdim olunur. Tamaşa boyu Sabutayın xarakterində azadlıq və ədalət arzusu güclü şəkildə hiss olunur. Bu obrazı aktyor Rəşid Mirzadə maraqlı detallarla təqdim etməyə müvəffəq ola bilmişdir. Belə ki, Sabutay obrazının təqdimatında hadisələrin cərəyan etməsi fonunda xüsusi olaraq ailənin və nəslin azadlıq uğrunda mübarizədə birləşməsi göstərilməklə təqdim edilir.

Aktrisa Lələ Məmmədin ifasında Akşin və Babəkin anası obrazı da orijinal səpkili surətlərdən biridir. Maraqla izlənən və Lələ Məmmədin ifasında təqdim olunan Ana səhnədə hər zaman qadın iradəsinin eləcə də gücünün təcəssümü olaraq zorakılığa və ədalətsizliyə qarşı dayanan, ruhdan düşməyən bir obraz olaraq təqdim edilir. Aktrisanın ifasında Ana surəti həmçinin Vətənin, millətin, xalqın analıq rəmzidir. Onun çəkdiyi ağrılar, iztirablar, övladlarını azadlıq yolunda itirməsi, Vətənin işğal və zülm altında qalan halını simvolizə edir. Lələ Məmməd obrazın daxili aləmində şəxsi faciəni, həm də xalqın ümumi faciəsi olaraq özündə birləşdirməklə böyük ustalıqla təqdim etməyə müvəffəq ola bilmişdir. Həmçinin aktrisanın ifasında Ana

pyesdə gənclərin rolunu ön planda təqdim etməyə müvəffəq olur. Obraz aktyor Elvin Məbudovun maraqlı səhnə ştrixləri ilə diqqət mərkəzində olmağı bacarır. O, səhnədə həm də gənclərin enerjisi və idealizmi ilə ümidi birlikdə simvolizə edir. Məhz bu səbəbdən Elvin Məbudovun ifa tərzində hadisələrin fonunda maraqla izlənilir.

Səhnədə təqdim olunan obrazlardan biri də ənənəvi və mühafizəkar qadın obrazı olaraq təqdim edilən aktrisa Nazilə İmamhüseynovanın ifasında olan Çilğının xalası surətidir. Müəllif ideyasına görə Çilğının xalası pyesdə daha çox ənənəvi dəyərlərə bağlı, mühafizəkar və stereotipik qadın obrazı kimi təqdim olunur. O, cəmiyyətin və ailənin mövcud qaydalarını qorumağa çalışan, dəyişikliklərə ehtiyatla yanaşan bir fiqurdur. Aktrisanın ifasında məhz bu obraz müəllif ideyasına həmçinin rejissor traktofkasından irəli gələrək dəyişikliklərdən eləcə də yeniliklərdən qorxan, gələcəyə qarşı isə tərəddüd hissləri-

maq, itaətə məcbur etmək və üsyanı yatırmaqdır. Onun üçün haqq, ədalət, vicdan kimi dəyərlərin heç bir əhəmiyyəti yoxdur. O, yalnız əmr alır və onu icra edir. Bu, onu əxlaqi məsuliyyətdən uzaq, kor-koranə itaət edən və zalımlığı peşəyə çevirən bir şəxsiyyət olaraq təqdim edilir. Bu obraz aktyor Azad Məmmədov tərəfindən münəqışənin dramatik gərginliyini artıran surət olaraq təqdim olunur. Yarıqıtay obrazı pyesdə əsas dramatik qarşıdurmalardan birinin xalqın iradəsi ilə işğalçı zor arasında dayanır. Onun sərtliyi, təhdidləri və amansız qərarları mübarizənin nə qədər çətin və fədakarlıq tələb edən olduğunu bir daha göstərir.

Quruluşçu və geyim üzrə rəssam Nicat Məmmədovun tərtibatı, dekorları belə tamaşanın uğurlu səhnə həllinə geniş imkanlar açmışdır. Onun səhnənin dərinliyində belə göstərməyə çalışdığı “Dar ağacı” özü çox güclü simvol olaraq istifadə edilməklə ədalətsizlik, hökmranlığa qarşı müqavimət, ölü-

Şəkiddə qurulan “Dar ağacı”

Bəxtiyar Vahabzadə - 100

nəsilərarası mübarizə ruhunun daşıyıcısı olmaqla keçmişin mübarizə tarixini, Babəkin dövründən Akşin və Sabutaya qədər uzanan azadlıq ruhunun davamlılığını özünün maraqlı ştrixli səhnə oyunu ilə təqdim etməklə ifadə edir.

Tamaşa boyu maraqla izlənən surətlərdən biri də Akşinin qızı Çilğın obrazıdır. Gənc, cəsarətli və azad ruhlu bir qız olan Çilğın sərbəst və həyatda öz yolunu seçmək istədiyini aşkarənə şəkildə bildiren obraz olaraq təqdim edilir. Obrazın daxili aləmindən irəli gələrək aktrisa Gülxar İmamhüseynovanın ifasında təqdim edilən Çilğın obrazı qadın azadlığı və şəxsiyyətin formalaşması baxımından maraqla izlənilir. Aktrisa tərəfindən obraz həm fərdi, həm də sosial mübarizənin təmsilçisi olaraq təqdim edilir. Çilğın həm də səhnədə gənc, sərbəst və idealist ruhu ilə diqqət mərkəzində olmağı bacarır.

Tamaşa boyu İbn Tahir Akşinin yaxın dostu, vəziri və etibarlı məsləhətçisi kimi çıxışlar edir. O, Akşinə ağıllı və praktik məsləhətlər verir, onun mübarizəsində sanki strateji rol oynayır. Məhz obraz düşüncəli, ağıllı və strateji tefəkkürə malik şəxs kimi təqdim olunur. İbn Tahir mübarizənin yalnız güc yolu ilə deyil, ağılla da aparılmasının tərəfdarıdır. Ancaq Akşinin arxasından onun əməllərini yadelli işğalçılara çatdırması vəzifə və tax-tac, səltənət üzərində istək və arzularını da dilə gətirməklə Ərəb xilafətinə bir növ sədaqətini nümayiş etdirməklə sonda bu hakimiyyətə sahib olur. Məhz Akşin də İbn Tahirin əli ilə edam edilir. Bu obrazı maraqlı cizgiləri ilə aktyor Fərahim Fətəliyev ifa edir. Obraz aktyorun ifasında maraqla izlənilir və diqqət mərkəzində olmağı bacarır.

Ərəb ordusunun sərkərdəsi və hakimiyyət nümayəndəsi kimi təqdim olunan İbn Süheyl obrazı da hadisələrin gedişatı zamanı baş verən vəziyyətlərin cərəyan etmə-

sində əsas qüvvə olaraq təqdim edilir. O, hakimiyyətin və işğalçı qüvvələrin bir parçası kimi, zorakı və avtoritar mövqedə dayanır. İbn Süheyl obrazı vasitəsilə tamaşa boyu işğalçı qüvvələrin, zorakılıq və ədalətsizliklə yanaşan bir təbəqənin simvolu təqdim edilir. Tamaşa boyunca İbn Süheyl obrazı həm də qorxu və təzyiq vasitəsilə xalqı idarə edən bir fiqurdur. Aktyor Pərviz İsmayilovun ifasında bu obraz davranışları ilə pyesdə zorakılığın və ədalətsizliyin təzahürü olaraq təqdim edilir. Aktyor həmçinin öz ifası ilə eyni zamanda, işğalçı qüvvələrin gücünü və zor gücünə əsaslanan hakimiyyətini maraqlı səhnə detalları ilə simvollaşdıraraq tamaşaçıya təqdim edə bilir.

Altay pyesdə gənc, enerjili və idealist obraz kimi təqdim olunur. O, azadlıq uğrunda mübarizəyə qoşulan yeni nəslin təmsilidir. Altayın xarakteri mübarizənin davamlılığını və gələcəyə olan ümidlərinin göstəricisidir. O, çətinliklərə baxmayaraq, qorxmadan mübarizədə iştirak edir. Cəsarəti və iradəsi ilə

nin daşıyıcısı kimi təqdim olunur. O, azadlıq və mübarizə ideyalarına şübhə ilə yanaşır, hər zaman isə təhlükəsizlik və sabitlik arzusu ilə hərəkət etməyə çalışır. Çilğının xalası obrazı, gənclərin idealizmi ilə yaşlı nəslin ehtiyatlılığı arasında yaranan fikir ayrılıqlarını təmsil edir. Bu, həm də ailə daxilində və cəmiyyətdə stereotipik rolları və məhdudiyyətlərini göstərməyə müvəffəq ola bilir. Həmçinin aktrisa Nazilə İmamhüseynova Xala obrazı ilə ənənəvi qadın rolunun, onun mühafizəkar mövqeyinin mənfi tərəflərini özündə daha geniş formada ehtiva etməklə əks etdirə bilir.

“Dar ağacı” pyesində əsas obrazlardan biri də Yarıqıtay surətidir. Yarıqıtay pyesdə Ərəb xilafətinin hərbi sərkərdəsi olaraq təqdim edilir. O, fiziki güc, təzyiq və qorxu vasitəsilə xalqı itaətdə saxlamağa çalışan rejimin bir qoludur. Onun üçün əsas məsələ xalqı susdur-

mün simvolu, həm də azadlıq uğrunda fədakarlıq rəmzi kimi təqdim edilir. Tamaşanın sonunda məhz Akşinin öz tax-tacının simvolik olaraq dar ağacı ilə əvəzlənməsi səltənətin sonda qançanağı olaraq öz başına yıxılması qədər acılı bir sonluğun nəticəsi olaraq rəssam düşüncəsinin uğurlu təzahürü olaraq təqdim edilir. Rəssam tərəfindən işlənən simvollar belə əsərin mənasını dərinləşdirir, şifahi səviyeden konseptual məzmunə qədər yüksəlməsinə gətirib çıxarır.

Mahnıların bəstəkarı olaraq Xatirə Orucovanın, baletmeysteri Çingiz Novruzəliyevin, vokal üzrə müəllim Fərqanə Salamovanın eləcə də musiqisi Azərbaycan və SSRİ Xalq artisti Aqşin Əlizadənin, səhnə döyüşlərinin qurulmasında isə Sahib Novruzovun uğurlu və maraqlı işləmələri tamaşanın ümumi ana xəttinin açılaraq təqdim edilməsində xüsusi olaraq qeyd edilməlidir.

Beləliklə, “Dar ağacı” tarixi pyesinin tamaşasına nəzər yetirdikdə belə bir nəticəyə gələ bilərik ki, Bəxtiyar Vahabzadə bütün poeziyasında olduğu kimi, tarixi pyeslərində də böyük həmçinin ciddi həyat məsələləri üzərində düşüncələrini böyük usatlıqla qələmə ala bilmişdir. Eləcə də qeyd etmək lazımdır ki, Vahabzadə dramaturgiyası mövzu cəhətdən tarixi və müasir həyatla bağlı olan pyeslər silsiləsinə şamil edilə bilər. Burada tarixilik və müasirlik vəhdət halında çıxış edir. Bu da böyük şairimizin milli dramaturgiyanın zəngin ənənələrini yaşatmaq əzminin bir daha göstəricisi olaraq maraqla izlənilməkdədir.

Anar Ərtoğrul Burcəliyev
Teatrşünas-tənqidçi

“Bircə dəfə də olsun dönüb ətrafa baxıb, ətrafın bu məsələlərlə bağlı nə düşündüyü haqqında maraqlanmı-sızımı? Təbii ki, mən ətraf deyərkən Elçin Hüseyn-bəyliləri, Rəşad Məcidləri, Azər Turanları... və bu kimi mövqeyi “güllələnmişləri” yox, illərin dəyirmanından “diri” çıxanları nəzərdə tuturam”.

Emil Rüstəmoğlu,
AYB üzvü, “Hürriyyət”
23.09.2025

Allahverdi ƏMINOV
Azərbaycan Yazıçılar Birliyi-nin və SSRİ jurnalistlər birliyi-nin üzvü (1979-cu il) *pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, dosent, respublikanın “Qabaqcıl maarif xadimi”, “Qızıl qələm” mukafatı laureatı, yazıçı və ədəbiyyatşünas.*

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin “əvəzolunmaz” sədri, 88 yaşlı Anar Rəsul Rza oğlu Rzayevə ünvanlanan məktub məni bir xeyli əvvələ qaytardı. Qayıtmaya da bilərdim, lakin yaşından irəli gələn səhhətinin yerində olmadığını düşünüb fikrimdən yayınmaq istədim. Mən Anar şəxsiyyətinə hörmətimi gizlətmirəm və daima onu, atası Xalq şairi Rəsul Rzanı vaxtilə tədris etmişəm, hər ikisini “sol-çulardan” “qorumuşam”.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Hörmətli Anar müəllim!

Düşünməyin mən Baş redaktorun qəzetə şəxsi zövqü ilə rəhbərlik etdiyi barədə susmuşam, xeyr! Birliyin sədri Anar Rzayev, Sizə rəsmi müraciət etmişəm, şəxsən görüşmüşəm. Azər Turanın fəaliyyətinin yoxlanılmasını xahiş etmişəm, la-kin ərizəmi - müraciətimi susqunluqla qarşılamı-sınız. Səbəbi nədir? Görünür, yazılı müraciətimi, Anar müəllim, Sizə ya çatdırmamışlar, ya da əhəmiyyət verməmişiz. Hər ikisi sizin fəaliyyətsizliyinizlə bağlıdır. Axi, Yazıçılar Birliyində qəzetin kura-toru var. Mən məcburiyyət qarşısında qalıb Azərbaycan Respublikasının Prezident Administrasiya-sının humanitar şöbəsinə yazılı fikrimi ünvanladım, “Hürriyyət” qəzetində bu olayı çap etdirdim, Yazıçılar Birliyi tərəfindən cavab verilmədi. Mə-gər bir yazıçı, jurnalist, alim, pedaqoq - öncə vətəndaşın rəsmi müraciətinə belə la-qeyd yanaşılır? Axi, cənab Prezidentimiz, qalib Ali Baş Komandanın bu haqda (susqunluqla bağlı)

ciddi iradları yoxmudur? Prezident İlham Əliyev jurnalistlərlə görüşündə deyib: “... cəmiyyətdə elə ab - hava yaratmalıyıq ki, ictimai nəzarət güclənsin. Siz yaxşı bilirsiniz ki, mən dəfələrlə bu məsələ ilə bağlı öz fikirlərimi bildirmişəm, daim bunu deyirəm, vətəndaşlara müraciət edirəm, biganə qalma-yın və nəzarət eləyin. İctimai nəzarət bir çox məmurları cinayət xarakterli işlərdən çəkindirəcək... Bəs nə üçün nəticə çıxartmır? Görünür, müdrik yaşlı Anar Rza-yev ona ünvanlanan rəsmi müraciətləri oxuyub cavab vermək, yaxud tədbir gör-mək gücündə deyil.

Baş redaktor Azər Turanın qəzeti “şəxsi orqanına” çevirməsinə nə səbəbdən güzəştə gedirsiniz? Ulu öndərə böhtanlar atan, Məmməd Baykalı çap edən, zəhmət haqqını - qonorarı müəlliflərdən əsirgəyən və s. Baş redaktor hansı meyarla və-zifədə saxlamaq olar? Halbuki, Heydər Əliyev Kremlədən kənarlaşdırılanda mən “Maarif” Dövlət Tədris nəşriyyatının baş redaktoru, eyni zamanda rəsmi əmrlə di-rektör əvəzi vəzifəsini daşıyırdım. H.Əliyevə böhtan atanları o vaxt nəşr olunan “And” qəzetində geniş məqaləmlə ifşa etdim, qınağa da səbəb oldum. Lakin möv-qeyimdə qaldım... Bu faktı sonda xatırlamaya bilməzdim. Bu vaxt Azər Əbilov meydana yox idi!

Mən Sizin obyektivliyiniz, nöqsanlara qarşı güzəştisiz mövqeyiniz haqqında kifayət qədər məlumatlıyam. Siz heç zaman kiminsə şəxsi və ictimai nüfuzuna gü-zəştə getməyən şəxsiyyətsizsiniz. Dəqiqləşdirməyə ehtiyac duyduğum faktlara da laqeyd yanaşmaya-

caqsız. Amma...

Sonda: “Ədəbiyyat və incəsənət” qəzetinə (“Ədəbiyyat qəzeti”nin sələfi) tarixən S.Rüstəm, H.Abbasov, N.Həsənzadə, Sabir Əhmədli, Ayaz Vəfəli, Elçin Hüseynbəyli kimi simalar rəhbərlik etmişlər. Onların ətrafında Qasım Qasımov, Adil Babayev, Məmməd Araz, Ayaz Vəfəli, İsrayıl Mustafayev, Sabir Rüstəmxanlı, Sirus, Abbas Abdulla, Sabir Məmmədov, Qafar Namazəliyev, Vidadi Məmmədov, Ağadın Mansurzadə, Əşrəf İbrahimov və başqaları çalışmışlar, heç vaxt “mənamlik” iddiasına düşməmişlər, kənar müəlliflərə qarşı obyektiv olmuşlar, fərq qoymamışlar. Poeziyaya və nəsrə xəyanət etməmişlər. Bu, tarixi faktdır. Hima-yəçiliklə, dostbazılıqla “Baş redaktor” vəzifəsinə gətirilən, Elnarə Akimova (qəzet-də işləyərkən dissertasiya müdafiə etmiş) kimi redaksiyada “at oynadan”, qeyri təvazökar (Baş redaktorla yanaşı) şöbə müdürünə ifrat şərait yaranan... Azər Turanı tutduğu vəzifədə “qoruyan” AYB-nin rəhbərləri nə düşünür?

Hörmətli Anar müəllim!
Sizə ünvanladığım ikinci müraciətimdir!

Əlbəəl köməkçiniz, şəxsiyyətinə hörmət etdiyim Rauf Aslanov həmin məktubu Sizə yox, birbaşa redaktor Azər Turana çatdırmış, göstərdiyim qüsurları islah etmişdir (mənim də məqsədim nöqsanların düzəlişi idi). Azər Turan bu müraciət-timədən sonra mənə telefon açdı, iyirmi dəqiqədən çox aman vermədən “ittiham” etdi və mədəni şəkildə vəzifəsinə yaraşmayan hədyanlar verdi və: “Mən nə qədər qəzetin baş re-

daktoruyam səni (“sizi” yox!) çap etməyəcəyəm”, - dedi. Hərçənd, müxtəlif illərdə - ildə bir dəfə bir neçə məqaləmi çap etdi. Bu “humanizm”i, sən demə, müvəqqəti imiş! O, sözüne əməl etdi (çap etmədiyi məqalələrimin siyahısını nəzərinizə çatdıracağam).

Anar müəllim!

Mən 55 ildən artıqdır “Ədəbiyyat qəzeti”ndə çap olunuram, bu gün 84 ya-şındayam, qəbirstanlıq yaxından görünür, onun isə 61 yaşı vardır, Allah nə qədər lazımsa ömrünü uzatsın. Çün İmam-verdi Əbilovun daima hörmətini saxlamışam. O, özəl qeyri - rəsmi Akademikanın doktoru və proffesorudur. Nizami Süleymanovun Ən səmimi xatirəmi “Ədalət” qəzetində çap etdirmişəm. Allah rəhmət eləsin. Mən 30 il Ali məktəblərdə “dosent” kimi çalışmışam. Rəsul Rza poeziyasını gənc nəsrlə - aspirantlara tədris etmi-

Ə.Elçin, Zakir Fəxri, N.Gün və başqalarının yaradıcılığı haqqında məqalələrimi Azər Turanın mənim qismətimə düşən şəxsi - qərəzliyi ucbatından “həbs” olunmuşdur! Ümidvaram ki, Sizə olan müraciətimə reaksiya verəcək, xırda hisslərlə yaşayan, Azərbaycan Yazıçılar Birliyini təmsil edən “Ədəbiyyat qəzeti”nin baş redaktoru, qəzeti şəxsi orqanına çevirən Azər Turan Əbilov haqqında ölçü götür-cək və məktumu cavabsız qoymayacaqsız.

Anar müəllim!

Şəxsi - qərəzlik psixologiyalı şəxsi vəzifədə “qorumaq” nə dərəcədə məq-sədəuyğundur?! Azər Turan həтта bir müəllifin 80 qrankalıq məqaləsini çap et-mək-dən çəkinmir! Şübhələnməyə də-yər!

Mən əyalətdə yaşayıb - yara-dan şairlər haqqında dəfələrlə (Elşad Səferli: Lənkəran, Zabil

şəm, sizin nəsrinizi daima monoqrafiyalarım (18 şair və yazıçılar haqqında 20 monoqrafiyam nəşr olunmuşdur, daha 32 monoq-rafiyamın, müxtəlif janrlı kitabın müəllifiyəm), təqdir etmişəm, eləcə də böyük şairimiz Rəsul Rzanı!

Dahi alim N.Tusi bir xəritə tərtib etmiş, bu “xəritəyə” əsasən Amerikanı kəşf etmişlər. Mən araşdırma aparıb “Oğurlanmış xəritənin sirri” adlı məqalə yazmış və “Ədəbiyyat qəzeti”nə ünvanladım. O gündən 8 aydan artıq müddət keçsə də Azər Turan məqaləni çap etməmişdir. Budurmu onun vətənpərvərliyi? N.Tusi ermə-nilərin, gürcülərin, rusların ol-sa idi nə edərdilər? Azər Turan isə mənimlə şəxsi - qə-rəzlik etdi-yi üçün məqaləni “həbs” etmişdir. Belə şəxsi - eqoist hisslərlə yaşayıb vəzifə tutanı “qorumağa” də-yərmir? O, istefaya getməlidir!

Anar müəllim!

Azər Turanın belə bir özbaşınalığı haqqında Ölkə Prezidentinin köməkçisi, şöbə müdiri Hikmət Hacıyevə müraciət etmək fikrindən yayındım. Şəxsən sizə nüfuzlu yazıçıya hörmətim naminə “başınızın üstündən” bu işi rəva bilmədim, çün Sizin obyektivliyinizə inamımdan susmağa üstünlük verdim. Verdiyim sözə əməl etməli oldum. Azər Turanın çapından imtina etdiyi bəzi məqalələri xatırladıram: R.Rzanın “Lenin poemasının poetikası”, “B.Vahabzadənin pedaqoji görüşləri”, (ilk dəfə) “Yaradıcılıqda cinsi enerjinin rolu”, “Vahid Əzizin poeziyası”, “Yusif Həsən bəyin bir hekayəsi barədə”, “Şeir yazmaq əzabı”, habelə E.Səferli, Z.Pərviz,

Pərviz: Salyan) məqalələr yazıb qəzetə ünvanlasam da, çap etmə-mişdir. Elşad Səferli Universitet müəllimidir. O, bir şeirində Azər Turana “toxunmuşdur” dey-yə şəxsi - qərəzlik etmişdir!

Anar müəllim!

Yaradıcılığım haqqında bəzi rəqəmləri nəzərinizə çatdırmaq istərdim Yazı-çılar Birliyinin sədri kimi! Son on ildə İsmayıl Şıxlı, M.Araz, Musa Yaqub haqqında iri həcmli monoqrafiyaların müəllifiyəm. Son 5 ildə isə “Nizami Gəncəvi haq-qında oçerklər” (320 səh.), Molla Pənah Vəqif poeziyasında Ali müdriklik hissi” (242 səh.), “Mir Cəlalın poetikası”, 3 cildlik trilogiyam (1080 səh.), “Nəsrde ob-razlılıq təhkiyənin harmoniyası” (190 səh.), “Kosmik pedaqogika” (116 səh.), “Rəssamın yarqadıcılıq psixologiyası” (300 səh.) və s. kitablarım və “Qadın mə-lahətinin sirri” (236 səh.) romanım çapdan çıxmışdır. Xatırlatmaqda dəyərdim ki, Azər Turan, E.Akimova, S.C və Yusiflilər və başqaları mənim müqabilimdə ortaya hansı kitablarını qoy-sunlar?! Hazırda “Rəsul Rzanın poeziyası haqqında bir neçə söz” monoqrafiyamı tamamlamış, nəşrinə hazırlaşıram...

P.S. Azər Turan mənim bə-zən çap etdiyi məqalələrim üçün onun saytına tə-şəkkürümü bildirmişəm. O isə təkəb-bürlüyü ucbatından heç bir reaksiya belə, ver-məmişdir. Halbuki, 84 yaşlı mənim şəx-siyyətimə hörmət etməyə borclu idi. Necə ki, atası İmamverdi Əbilovun məktubla-rını cavabsız qoymamışam...

Oxucularımıza təqdim etdiyimiz bu məqalənin əsas məqsədi narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinin terror təşkilatlarının maliyyələşdirilməsində rolunu müəyyən etməkdir. Kimsəyə sirr deyil ki, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəindən əldə edilən gəlirlər bəzi terror təşkilatları üçün əsas maliyyə mənbəyidir. Narkotik ticarətindən əldə edilən gəlirlər bütün fəaliyyətləri maliyyələşdirmək üçün istifadə edilə bildiyindən, terror təşkilatlarının məqsədlərinə də çatmağa kömək edir. Narkotik tacirləri terrorçuların təşkilatlanma metodları, silah tədarükləri və gizli təşkilatlara daxil olma imkanlarından istifadə edərək, terrorçu təşkilatlar da narkotik maddəni bir gəlir mənbəyi kimi istifadə edir və əldə edilən çirkli pulun yuyulmasında narkotik tacirlərinin metodları və imkanlarından maksimum səviyyədə istifadə edir. Narkotik maddə ticarətinin terrorun ayrılmaz hissəsi olduğu və narkotik maddə ticarətinin terrorun bir növ bataqlığı olduğu da vurğulanır.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Yazımızın birinci hissəsində qeyd etdiyimiz kimi, Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi nəticəsində əldə olunan gəlirləri bu gün ən çox diqqət çəkən təşkilatlardan biri "Taliban"dır. Eynilə, İslam dininin mənbələrinə istinad edərək ideologiyalarını dekomunizasiya edən qruplar arasında da narkotik satışından gəliri ən çox diqqət çəkən məhz bu təşkilatdır. "Taliban" 1996-2001-ci illərdə Əfqanıstanı idarə edib və hazırda da idarə etməkdədir. Doğrudur, Əfqanıstanda tiyək istehsalının həyata keçirilməsi "Taliban"dan əvvəl də mövcud idi və 2001-ci ildə "Taliban" hakimiyyətdən getdikdən sonra da davam etdi. "Taliban" hakimiyyətinin ilk illərində xarici tanınma səyləri çərçivəsində xaxşaxın becərilməsini azaltmaq üçün mübarizə apardı. Lakin Qərb ölkələri tərəfindən gözlənilən tanıma gəlmədikdə, qeyd olunan mübarizə prosesi davam etməmişdir. 2001-ci ilin sonlarında hakimiyyətdən uzaqlaşdırdıqdan sonra təşkilat rəhbərliyə qarşı üsyan qaldırdı. Bu yeni dövrdə təşkilatın narkotiklə əlaqəli gəlirlərə ehtiyacının artacağı proqnozlaşdırılırdı. "Taliban"ın narkotik gəlirlərinin əhəmiyyətli bir hissəsinin xaxşax bitkilərindən və istehsal müəssisələrindən alınan vergilərdən gəldiyi təxmin edilir. Əfqanıstan təşkilatın birbaşa narkotik ticarəti ilə məşğul olduğu, təşkilatın Pakistan sərhədinə tiyək çatdırılmasında iştirak etdiyi və təşkilata aid komandirlərin öz tiyək fabriklərini açıqları ildə edildi. "Taliban" narkotik gəlirləri haqqında dəqiq məlumatlar olmasa da, təşkilatın ildə ən azı yüz milyon dollar gəlir əldə etdiyi və son illərdə təşkilatın narkotik ticarəti ilə daha çox məşğul olması nəticəsində gəlirlərinin artdığı təxmin edilir. Əfqanıstan hökumətinin 2017-ci ildə hərbi xərclərinin 181 milyon dollar olduğunu nəzərə alsaq, "Taliban"ın narkotik gəlirləri sayəsində Əfqanıstan hökuməti ilə müqayisə edilə bilən maliyyə imkanlarına sahib olduğunu düşünmək olar.

olduqca məhdud idi. "Taliban" məsələsində həm təşkilatın bənzərsiz sərt ideologiyası, həm də təşkilatın narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə rolu, sərhəd ölkələrinin aralarındakı fikir ayrılıqlarına baxmayaraq, "Taliban"a qarşı birgə mübarizəyə başla-

Narkotik pulları ilə "qidalanan" terror təşkilatları...

Nəticədə, terror təşkilatlarının Soyuq Müharibədən sonrakı dövrdə narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə artan diqqəti 11 sentyabr hadisələrindən sonrakı dövrdə davam etdi və sürətləndi. Bununla belə, narkotikdən gəlir əldə etmək faktı və onların necə əldə edilməsi terror təşkilatlarının özələrinə və onların təşkilatın mühiti ilə münasibətlərinə də mənfi təsir göstərə bilər. Bunun səbəbi, terrorizmi bir metod olaraq istifadə edən təşkilatların fəaliyyətlərini maliyyələşdirmək üçün maliyyə mənbələri təmin edərək mövcudluğunu davam etdirməsi və səmərəliliyini artırmasıdır. Lakin maliyyə mənbələri tapmaq fəaliyyətlərinin əksəriyyəti təşkilatlarının siyasi məqsədlərinə zidd ola bilər; təşkilatı quruluş, daxili birlik və etibarla bağlı problemlər yarada bilər.

Terror təşkilatı narkotik ticarəti ilə məşğuldunda, bu, siyasi məqsədlərə zidd iş apardığı deməkdir. Beləliklə, narkotik alverinin əsas təsiri terror təşkilatını ideoloji və siyasi motivlərlə hərəkət etmək əvəzinə cinayətkar təşkilatlar kimi qazancaları maksimum dərəcədə artırmağa təşviq etməsidir. Əslində, terror təşkilatlarının gəlir əldə etmək üçün həyata keçirdikləri bir çox fəaliyyət siyasi məqsədlərdən uzaq fəaliyyətlərdir. Alınan gəlir təşkilatın fəaliyyəti üçün istifadə olunsun da, nəticə dəyişməz qalır. Təşkilatın gəlir gətirən fəaliyyətə yönəldiyi halda siyasi məqsədlərdən uzaqlaşma daha da aydın görünəcəkdir. Son mərhələdə gəlir gətirən fəaliyyət bir vasitə olmağı dayandıra və hədəfə çevrilə bilər.

Narkotik ticarətini maliyyələşdirmə mənbəyi kimi qəbul edən terror təşkilatlarında gəlir gətirən fəaliyyətlərin ön planda olması prosesi iki əsas səbəbə görə açıq-aydın şəkildə özünü büruzə verir. Birincisi, narkotik ticarəti ilə məşğul olan təşkilatlar bu ticarətin sonrakı mərhələlərində iştirak etməyə meyllidirlər. İkincisi, narkotik ticarəti müəşəkkil cinayətkar qrupların fəaliyyət sahəsidir. Terror təşkilatları bu sahəyə daxil olduqda, müxtəlif səviyyələrdə müəşəkkil cinayətkar qruplarla əməkdaşlıq edir və ya metodlarını və təşkilatı quruluşlarını təqlid edirlər.

Narkotik vasitələrin və psixotrop

maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə əldə edilən gəlirlər terror təşkilatlarının sağ qalmasına və effektivliyini artırmağa kömək edir. Bununla birlikdə, təşkilatın güclənməsi, bu təşkilatın digər subyektlər (qeyri-dövlət subyektləri, hədəf dövlət və digər dövlətlər) ilə münasibətlərdə özü üçün arzuolunmaz nəticələrə də səbəb ola bilər. Bunlardan biri rəqib təşkilatlar və ya narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan cinayətkar qruplarla qarşıdurmadır. Lakin güclü terror təşkilatlar bu qar-

şıdurmalarda nə qədər zərər görsələr belə, həmin cinayətkar qruplar üzərində hakimiyyət qurdular və ya mənfəət çərçivəsində əlaqələrini inkişaf etdirdilər. Məsələn, 1990-cı illərdə bəzi FARC bir çox cinayətkar qruplarla qarşıdurmalarla qarşılaşdı. Buna baxmayaraq, həmin terror təşkilatı cinayətkar qruplar üzərində hakimiyyət qurmağı bacardı və ya onlarla maraq münasibətləri çərçivəsində əlaqə yaratdı.

Narkotik ticarətindəki rolu səbəbiylə artan bir təhlükə olaraq görən ABŞ, Kolumbiya hökuməti ilə əməkdaşlığa müraciət etdi. 2000-ci illərdə bu əməkdaşlığın sahəsi xeyli genişlənməmişdir. Bu fonda ABŞ Kolumbiya hökumətinə maliyyə və hərbi yardım göstərdi, kəşfiyyat dəstəyi verdi, həmin təşkilatı həm terror, həm də narkotik ticarəti ilə məşğul olan terror təşkilatı kimi tanıdı və təşkilatın ABŞ-da tutulan üzvlərini məsuliyyətə cəlb etdi.

PKK, Avropadakı narkotik ticarətindəki roluna görə xaricdən əks reaksiya ilə qarşılaşdı. Təşkilatın narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə rolu onun ABŞ və Avropa Birliyinin terror təşkilatları siyahısına daxil edilməsində önəmli faktor qismində çıxış etmişdir. Bundan əlavə, ABŞ PKK-nın bəzi üzvlərini narkotik qaçaqmalçılığı siyahısına əlavə etdi və onlara qarşı sanksiyalar tətbiq etməyə başladı. Bununla birlikdə, bu cavab tədbirlərinin təşkilatın maliyyə resursları ilə mübarizəsinə təsiri, ABŞ-ın FARC təşkilatına qarşı gördüyü tədbirlərin təsiri ilə müqayisədə

ha əhatəli mübarizəyə başlaya bilər. Məsələn, Kolumbiya və Türkiyənin hərbi xərcləri FARC və PKK tərəfindən artan təhdidlər dövründə artdı. Terror təşkilatını özləri üçün təhdid hesab edən dövlətlər, xüsusən də bu təşkilat narkotik ticarəti yolu ilə imkanlarını genişləndirdikdə daha ciddi reaksiya göstərə bilər.

İlk olaraq FARC terror təşkilatını nümunə götürsək, 1990-cı illərdə təşkilatın nüfuzu artdıqda Kolumbiya hökuməti ABŞ-dan kömək istədi. FARC təşkilatını marksist ideoloji

masında mühüm rol oynadı. Təşkilatın 2000-ci illərdə ölkədə davam edən və durmadan artan fəaliyyəti regional səviyyədə təhlükəsizlik narahatlığına səbəb oldu. ABŞ ölkədə hərbi varlığını davam etdirmək üçün bəhanələrdən biri olaraq "Taliban"ın varlığına işarə etdi. Digər tərəfdən, "Taliban"ın narkotiklə əlaqəli fəaliyyəti ABŞ-ın müdaxiləsini bütün dünyaya üçün qanuni etməsinə kömək edən bir amildir. Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə əldə edilən gəlirlər böyük məbləğlərə çatdıqda, təşkilatların həyatına və səlahiyyətlərinə böyük töhfə verir. Digər tərəfdən, terror təşkilatının narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqəli fəaliyyəti, bu təşkilatın quruluşunun az-çox cinayətkar bir təşkilata bənzəməsinə, ideoloji saflığını itirməsinə, liderə və səbəbə bağlılığını zəiflətməsinə və təşkilatdakı maraqlarına üstünlük verən insanların səmərəliliyinə səbəb ola bilər. Bütün bu hadisələr təşkilatları siyasi məqsədlərindən yayındıra bilər. Digər tərəfdən, gəlir əldə etməyə yönəlmiş fəaliyyətlər siyasi məqsədə yönəlmiş fəaliyyətlərə müdaxilə edərsə, təşkilat müəşəkkil cinayətkarlıq verdişlərinin ondan üstün olduğu bir quruluşa çevrilə bilər.

Həmçinin, Ermənistan tərəfindən 30 il işğal altında saxlanılan torpaqlarımızda uzun illər narkotiklərin becərilməsi ilə məşğul olunmuşdur. Narkotik alveri ermənilərin əsas gəlir mənbələrindən biri idi. 30 il ərzində torpaqlarımızın Ermənistanın nəzarətində olması bu ərazilərdən həm də terrorçuların hazırlanması üçün bir baza kimi istifadə olunmasına yol açmışdı. Təbii ki, narkotik ticarəti və beynəlxalq terrorizm global bəladır. Azərbaycan öz torpaqlarında erməni işğalına son qoymaqla həm də ermənilərin ərazilərimizdə qurduqları terror yuvasını dağıtmış oldu.

Beləliklə, bu məqalədə qeyd edilən terror təşkilatlarının narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə əlaqəsi həmin təşkilatların məqsədlərini tamamilə itirmələrinə səbəb olmadı. Bununla birlikdə, həmin terror təşkilatları müxtəlif dövlətlər tərəfindən narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı fəaliyyətləri ilə əlaqədar görülmə tədbirlərə məruz qaldılar. Narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə dövlət səviyyəsinə qaldırılaraq narkotiklə mübarizə sahəsində qabaqcıl dünya təcrübəsinə əsaslanan kompleks tədbirləri ardıcıl olaraq sistemli şəkildə həyata keçirilməlidir.

Əntiqə ŞÜKÜROVA